

ŽELEZAR

JESENICE, 11. junija 1966
LETO VIII

Poštnina plačana v gotovini
številka 23

Zaokrožitev izplačil OD na stodinarske vsote

Banka nas obvešča, da ne bo mogla preskrbeti za redna izplačila zadostnih količin kovancev po 10, 20 in 50 starih dinarjev, ker jih primanjkuje v obtoku zaradi prehoda na nov denar. Zaradi tega bi bilo izplačilo osebnega dohodka po sedanjem sistemu (zaokrožba na 10 S din) zelo oteženo oziroma onemogočeno.

Delavski svet Železarnarje Jesenice je zato sklenil na 2. redni seji dne 4. junija 1966, da se vsa izplačila osebnega dohodka zaokrožijo navzdol na 100 S din.

Npr.: Delavec X je imel za obračunski mesec maj 1966 končno izplačilo 58.462 S din (584,62 N din). Zaradi zaokrožitve na 100 S din bo znašalo njegovo izplačilo 15. junija 58.400 S din (584 N din), znesek 62 S din, pa bo kot zaokrožba prešel v sklad osebnega dohodka delovne enote, ki ji delavec pripada.

Zaokrožene vsote, ki jih bo vodila poslovna analiza (tov. Hrastova) mesečno po delovnih enotah, so rezultat neto končnih izplačil, zato se od istih ne odvajajo ponovno zakoniti prispevki. Prav zato se ne morejo prištevati k mesečno formirani bruto masi osebnega dohodka posameznih enot, temveč bi se lahko izplačevala vsota zaokrožb kolektivu posebej ob koncu leta, v kolikor je delovna enota ne bo uporabila v druge namene.

Novi predsedniki in namestniki delavskih svetov delovnih enot

Delovna enota

plavž
martinarna
elektro jeklarna
livarna
šamotarna
Javornik I
Javornik II
valjarna 2400
valjarna Bela
žična valjarna
jeklovlek
strugarna valjev
HVŽ
cevarna
žebljarna
elektrodni oddenek
mehanična delavnica
konstrukcijska delavnica
elektro delavnica
gradbene delavnice
Javornik III
promet
transport
elektro toplotna energija
plinska in vodna energija
energetsko gospodarstvo
RO
OTK
GEŽ
upravne službe

Predsednik

Alojz Bergant
Miloš Cvetkovič
Emil Bauman
Stane Podobnik
Ivan Šorn
Anton Zupan
Jaka Svetina
Vinko Lango
Marjan Azman
Miloš Sodja
Drago Močnik
Jože Grintov
Vinko Cerar
Mirko Bertoncelj
Jože Hlebanja
Ljubo Radovič
Jelena Stana
Franc Leskovicar
Marjan Petrič
Ivan Janša
Venčeslav Lapajne
Ivan Justin
Stane Brezigar
Bogomir Pust
Karel Jensterle
Franc Petre
inž. Bogdan Stocca
Franc Benedičič
Anica Pirc
Bogdan Pohar

Namestnik

Jože Kokalj
Avgust Vister
Franc Agrež
Jože Hafner
Jernej Crv
Sašo Sodja
Drago Kos
Martin Zvab
Marjan Kristan
Niko Ferjan
Emil Sušteršič
Miro Pivk
Karel Jereb
Milivoj Nikolič
Tomaž Suštar
Greti Kozar
Alojz Aleš
Martin Skulj
Rado Arh
Alojz Klančnik
Peter Smolej
Jože Klinar
Janez Mlakar
Rudi Fuks
Alojz Krivec
Leopold Uršič
Jaka Rozman
Vlado Valter
Majda Štern
Mara Noč

Druga seja delavskega sveta železarnarje

Razprava o investicijah in poročilu službe za varnost pri delu

V soboto, 4. junija, je bila 2. redna seja delavskega sveta železarnarje oziroma prva delovna seja. Za to prvo delovno sejo so si postavili obširen red, ki je vseboval:

- poročilo o primopredajni seji upravnega odbora,
- predlog za spremembe investicij v okviru novih gospodarskih ukrepov,
- poročilo službe za varnost pri delu za preteklo leto,

- analizo pripomb delovnih enot na predlog delitve sredstev sklada splošne porabe,
 - poročila komisij.
- Poročilo o primopredajni seji upravnega odbora so sprejeli in potrdili.

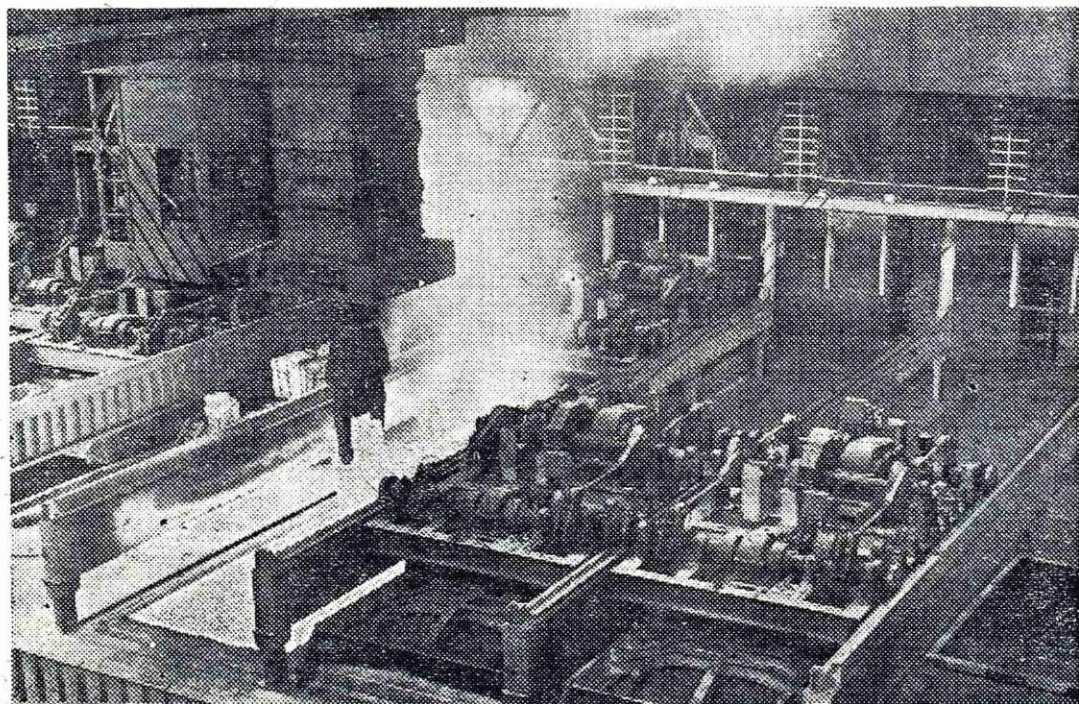
Glede predloga spremembe investicij so sklenili, da bomo v železarni odložili investicijska dela pri glavnih objektih aglomeracije na leto 1967 in 1968, tako da bi začela redno obratovati l. 1969, postavitev 65-tonske električne peči na leto 1967, tako da bi začela poizkusno obratovati koncem leta 1967, redno pa v letu 1968, tri vlečne stro-

je za žico pa ne bomo nabavili letos, temveč prihodnje leto.

V zvezi s temi spremembami in da bi na ostalih objektih nemoteno nadaljevali začeto rekonstrukcijo, je delavski svet železarnarje sklenil

najeti nekatere nove kredite in skleniti pogodbo o medsebojnem poslovnem sodelovanju in deponiranju sredstev pri splošni gospodarski banki.

(nadaljevanje na 2. strani)

Se nekaj trenutkov in jekleni blok bo po valjčnicah zdrsel med valje

Na osnovi čl. 22 in 23 Začasnih navodil za urejanje delovnih razmerij Železarnarje Jesenice, objavljamo naslednji

RAZPIS

za delovna mesta

v delovni enoti valjarna 2400

1. delovodja OTOP D-4 1 oseba

v delovni enoti HVŽ

2. žičar — HRM 5/6 D-4 8 oseb
3. žičar — HRD 6/7 D-4 3 osebe
4. žičar — SD + PD D-4 8 oseb
5. I. valjavec — Siemag D-4 2 osebi

Pogoji:

- Kandidati za razpisana delovna mesta morajo imeti:
- pod 1. — tehniško ali mojstrsko šolo — metalurške stroke in 6 let prakse, ali poklicno šolo z 9 let prakse na delih termične obdelave jekel.
 - pod 2., 3., 4. in 5. — poklicno šolo metalurške smeri s 3-letno prakso ali priučen žičar oziroma valjavec s strokovnim tečajem in 7-letno prakso v stroki.

Prijave z rojstnimi podatki, navedbo šolske izobrazbe in opisom dosedanjih zaposlitev, morajo kandidati predložiti v roku 15 dni po objavi razpisa na kadroviski sektor.

KADROVISKI SEKTOR

Razprava o investicijah in poročilu službe za varnost pri delu

(nadaljevanje s 1. strani)

Poročilo službe za varstvo pri delu so sprejeli in s tem v zvezi tudi vrsto ukrepov. O tem preberite v posebnem članku, kjer objavljamo sprejete ukrepe v celoti.

V analizi pripomb delovnih enot na predlog delitve sklada splošne porabe so ugotovili, da je o predlogu razpravljalo 16 enot. Deset enot je potrdilo predlog brez pripomb, šest enot pa

je imelo določene pripombe splošnega značaja, ki niso mogle vplivati na predlog delitve, oziroma na podlagi teh pripomb ni bilo mogoče spreminjati predloga delitve. S tem je bilo zadovoljeno določilom statuta in je delavski svet lahko dokončno sklenil o delitvi sredstev sklada splošne porabe, ki se prav nič ne razlikuje od predloga. V zvezi s pripombami pa so na seji delavske-

ga sveta zadolžili gospodarsko računski sektor, da zborem delovnih enot hladne valjarne, žičarne, raziskovalnega oddelka in konstrukcijske delavnice podrobno obrazloži specifikacijo dotacije GEŽ za planske razlike v znesku 27.476.100 S din.

Na podlagi poročil in predlogov raznih komisij delavskega sveta so sklenili:

1. Vlogi skupščine občine Jesenice za brezplačen prenos osebnega avtomobila Fiat 2100 se ne ugodi, ker tega ne dovoljujejo finančni predpisi.

2. Oddelku za družbene službe skupščine občine Jesenice so odobrili dotacijo 2 milijona starih dinarjev za kulturno dejavnost v občini. Zadolžili so upravni odbor, da razliko do zaprosenih 5 milijonov dodeli med letom po možnosti iz dodatnega priliva sklada splošne porabe.

3. Zaradi pomanjkanja kovancev in onemogočenega normalnega izplačila osebnih dohodkov so sklenili, da bodo pri prihodnjih izplačilih zaokroževali vsote na 100 S din navzdol. Pridobljena sredstva pri tem zaokroževanju ostanejo delovni enoti v skladu osebnih dohodkov za izplačilo v prihodnjih mesecih.

4. Z ozirom na nove prevozne cene in povečano stanarino so odobrili, da se poveča redni predujem s sedanjih 20.000 na 30.000 S din.

5. Odobrili so likvidacijo dveh linij za pokositranje hladno valjanih trakov in prodajo 20-tonskega žerjava, ki je za železarno neuporaben.

6. Sklenili so, da železarna nastopi kot soustanovitelj podjetja za nabavo, transport in prodajo naravnega plina »Plin« v Ljubljani. S tem v zvezi so sprejeli akt o ustanovitvi ter pooblastili direktorja železarne, da podpis pogodbo o medsebojnih pravicah in obveznostih soustanoviteljev.

7. Delovni enoti energetskega gospodarstva so odobrili premijo za prihranek pri generatorskem plinu v ogrevnih pečeh valjarn. Odobrili so tudi premijo

tistim enotam, ki plavžu za sestavo aglomerata dobavljajo škajo in varilno žilindro, seveda če je ta škaja in žilindra takšna, da jo plavž lahko uporabi.

DE profilnih valjarn so priznali povečan cenik za rezane profile. DE šamotarna pa so namesto cenika za izdelavo specialne opeke »ježev« priznali 566 din na uro brutto, ker takšne opeke izdelajo letno komaj tisoč kg. DE elektro toplotna energija so povečali stalna sredstva mase za formiranje osebnih dohodkov za 43.000 S din in s tem omogočili, da se na delovnem mestu glavni stikalničar spremeni analitično oceno in obračunsko postavko zaradi povečanega obsega dela.

8. V zvezi s prekomernim formiranjem osebnih dohodkov v valjarni 2400 in v vzdrževanju Javornik zaradi ne-

pravilno pisanih ur za izposojene delavce v času remonta so sklenili, da se za izplačano vsoto 7.275.590 S din obremenijo sredstva za razmejitev delovni enoti valjarne 2400, delovni enoti vzdrževanja Javornik pa se iz rezervnega sklada odvzame 5.282.343 S din neupravičeno formiranih sredstev.

9. Na tej seji so še zadolžili sekretarja delavskega samoupravljanja, da do konca junija pripravi osnutke poslovnika za delo komisij delavskega sveta. Odgovornim službam so naročili, da ob polletju pripravijo izčrpano analizo gibanja osebnih dohodkov, predvsem pa vpliv določenih limit. V svet Zdravstvenega doma na Jesenicah so imenovali za predstavnika železarne tov. Albinco Tušar, sociologa v kadrovskem sektorju in potrdili finančni plan izobraževanja. M. P.

Ukrepi za varnost pri delu!

Na 2. redni seji delavskega sveta železarne so obravnavali poročilo službe za varnost pri delu za preteklo leto in na predlog komisije za HTV pri delavskem svetu železarne sprejeli naslednje ukrepe:

1. Delovne enote morajo obvezno obravnavati na sejah DS stanje higiensko-tehnične varnosti v obratu, uporabo zaščitnih sredstev, problematiko nezgod, preventivne mere in temu primerno ukrepati.

2. Izvesti je treba seminar za ves vodstveni kader in ga na seminarju seznaniti z zakonitimi predpisi, ki jih morajo pri organiziranju in nadzoru dela upoštevati.

3. Delovodje morajo delavce obvezno poučiti o dolžnostih na delovnem mestu, predvsem o varnem delu in po programu, ki ga je že izdelala služba za varstvo pri delu.

4. Določiti je treba začetna delovna mesta za posamezne obrate in na novo sprejete delavce kadrovati le preko teh delovnih mest. Na začetnih delovnih mestih je treba zagotoviti spoznavanje delovnih dolžnosti za varno delo v obratu in na delovnem mestu, ki ga bo delavec opravljal pozneje.

Premeščene delavce iz obrata v obrat je treba poučevati kot novince in jih temu primerno naučiti delovnih dolžnosti, kot varstva pri delu.

5. Pri napredovanju delavcev je potrebno predhodno preveriti strokovno znanje, prav tako pa tudi poznavanje predpisov o varstvu pri delu. V primerih, ko delavec ne izpolnjuje obeh pogojev, ne sme napredovati.

6. Delovodje morajo dosledno izpolnjevati svoje dolžnosti in če delavci ne izpolnjujejo predpisov o varstvu pri delu, ali če ne nosijo obveznih zaščitnih sredstev, morajo take delavce odstraniti z dela.

Varnostni tehniki bodo predlagali v disciplinski postopek vse delovodje, ki tega ne bodo izpolnjevali.

7. Pomanjkljivosti na strojih in napravah, ugotovljene po republiški inšpekciji dela in ugotovitvah varnostnih tehnikov ter delavcev samih, je treba takoj strokovno popraviti.

8. Vsak delavec mora na svojem delovnem mestu skrbeti za osebno varnost, vzdrževati red in čistočo, uporabljati predpisana zaščitna sredstva in vsako ugotovljeno pomanjkljivost takoj javiti predpostavljenu.

9. Obratovodstva so dolžna poklicati po vsakem večjem popravilu ali remontu službo za varstvo pri delu, ki mora napravo pregledati pred ponovnim obratovanjem.

10. Obratovodstva so dolžna vključiti v program izobraževanja tudi poznavanje predpisov o varstvu pri delu.

11. V vsakem obratu je treba določiti izkušene in disciplinirane starejše delavce, ki bodo kot inštruktorji uvajali nove delavce za varno in strokovno opravljanje dela.

12. Delavski svet železarne ugotavlja, da so zaščitna sredstva, ki jih uporabljamo v železarni, zelo nekvadratna in zato zadolžuje upravo, da dosledno reklamira vsa nekvadratna zaščitna sredstva. V kolikor ustreznih in kvalitetnih zaščitnih sredstev ni mogoče nabaviti na domačem tržišču, se zadolži upravo, da ugotovi možnost nabave teh v inozemstvu.

13. Vsako nesrečo na poti na delo ali z dela je treba analizirati in z zaslišanjem prič ugotoviti tudi pravi vzrok nesreče.

Kako preprečimo nesrečo

V petek, 3. junija, so v dopoldanskem času na stroju Danielli ravnali palice premera 18 mm in dolge 2 do 3 m. Ker so namenjene za izvoz in je naročnik zelo poostiril zahteve glede ravnotežja, je razumljivo, da je zato potrebno več pozornosti in truda. Na tem stroju običajno dela samo en delavec, pri ravnanju za izvoz pa pomaga še pomožni delavec, ki material lepo ravna v zvezi. V nasprotnem primeru je treba po ravnanju na stroju zaposliti dva delavca, da palice povežeta tako kot zahteva kupec.

Ta dan je upravljal stroj Franc Godina, pomagal pa mu je pomožni delavec. Godina je ravnal palice sede, tako da je bil s hrbtom obrnjen proti stroju in ni točno videl, kaj se za njegovim hrbtom dogaja. Ko sem bil na obhodu po obratu, sem to nepravilnost opazil in nanjo Godina opozoril. Oporekal mi je, da se ne more nič hudega zgoditi. Poklical sem glavnega delovodjo in delovodjo izmene, ki sta si ogledala to neprevidnost, ki bi lahko povzročila težko nesrečo. Takoj smo lovilo mizo za strojem obrnili in so

palice padale na drugo stran. S tem smo zaščitili delavca. Naslednji dan, 4. junija, ob 7.15 uri se je zgodilo to, kar smo prejšnji dan predvidevali. Palica je zadela v mizo in zaneslo jo je v isto smer, kjer je prejšnji dan sedel Franc Godina.

Torej najmanj, kar bi lahko bilo, je težka nesreča. Vprašujem se, kdo bi za to nesrečo odgovarjal, ko vedno pri vsakem obhodu in na sestankih opozarjamo na take pomanjkljivosti. Odgovor pa je vedno enak: »Saj sem vaju svojega dela in se nič ne more zgoditi.« To je nov dokaz, da moramo pred pričetkom dela predvideti, da se lahko zgodi najslabše in podvzeti vse možne ukrepe, da do nesreče ne pride. Z. Č.

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikata Železarne Jesenice in osebu v počitniškem domu Železarne v Crikvenici se najlepše zahvaljujemo za vse usluge, s katerimi so nam omogočili prijeten izlet in oddih na morju.

Člani kolektiva zavoda ZINOS Mojstrana

Objestnost ali kaj?

Novica pod tem naslovom, objavljena v prejšnji številki »Železarja«, me je zelo presenetila oziroma razburila. Izolirani parni vod ob vnozu ju Save je res poškodovan. Navedena škoda je morda tudi točna. Dejanje je prav tako obsodbe vredno, vendar se ne morem strinjati z enostransko obsodbo, ki kaže, kot da so vsega krivi mladinci iz brigade transportnega oddelka.

Na opozorilo vestnega delavca s prometa, ki jih je od daleč opazoval, ko so nekaj metali proti Savi, smo zaslišali vse mladince, ki so v dobi

14 dni delali v martinarni in Hrenovici. Ti se namreč običajno vračajo z navedenih delovišč ob robu našpa nad Savo.

Po zaslišanju in ogledu škode smo ugotovili, da niso vsega krivi mladinci. Izolacija parne napeljave je bila že med gradnjo v dolžini 200 m močno deformirana. Nekaj mladincev je priznalo, da so res metali razne predmete na aluminijasto izolacijo, kar je verjetno povzročilo, da je izolacija na nekaj mestih prebita. Med preiskavo pa smo tudi ugotovili, da so bili zapaženi redni delavci

Proizvodnja v maju

Železarna Jesenice je v maju izpolnila operativni načrt skupne proizvodnje le s 84,4 %. Predvideni mesečni program pa s 95,8 %. Plan blagovne proizvodnje pa smo izpolnili boljše, z 99,4 %, finančni načrt pa smo zelo slabo izpolnili.

V talilnicah so operativni plan skupne proizvodnje izpolnili le s 93,3 %. Plana niso izpolnili v martinarni in livarni (siva in jeklo livarna). Plavž je obratoval zelo dobro. Martinarna je obratovala samo s petimi pečmi. Izpad proizvodnje znaša v petih mesecih že 17.582 ton glede na letni načrt. Tudi v elektro jeklarni so sorazmerno dobro delali, vendar so imeli večkratne okvare na ASEA peči, na BBC peči pa so odšli tudi dve brami B 8 za valjarno Bela v kvaliteti St 52. Cb.

V valjarnah so operativni plan skupne proizvodnje izpolnili le s 73,6 %. Plana niso izpolnili v valjarni 2400 in žični valjarni. Plan blagovne proizvodnje so izpolnili z 98,3 %. Na težki progi so imeli v mesecu maju sorazmerno veliko zastojev, ki pa so bili v glavnem mehanjski. Na tej progi zaostajajo

z naročili za prodajo. Še vedno je problematična čistilnica gredic. Srednja in lahke proge so obratovala zelo dobro. Dosežen je bil zelo dober izplen. Pri pregledu naročil oz obremenitve za posamezne proge pa ugotavljamo, da sta progi Ø 340 in 230 z naročili zasedeni že do konca leta. Zato bo morala v prihodnje srednja proga obratovati le na dve izmeni, ker bo le na ta način možen večji dotok vložka s proge Ø 340 in 230 za jeklovlek. V žični valjarni niso izpolnili plana zaradi pogostih elektro in mehanskih okvar in pomanjkanja oziroma odsotnosti delavcev. Povprečno je bilo odsotnih 27 ljudi. V valjarni 2400 niso izpolnili plana, ker so imeli v predhodnem mesecu glavni remont in delno zaradi okvare potisne peči in ostalih objektivnih težav. V valjarni 1300 so plan presegli, vendar so valjarniška proga, trio ogrodje in platinska peč v zelo slabem stanju. Jeklovlek je plan presegel, vendar so že težave pri preskrbi vložka za mesec junij. V valjarni Bela so v tem mesecu izvajali toplo testiranje. To je trajalo povprečno 4 ure na dan. Valja-

nje slabo iz bram je praktično osvojeno, pri valjanju blumov iz ingotov pa so že težave. Izvaljali so 2597 ton vroče valjanih profilov, adjustirali pa 1419 ton. Prve slabe, ki so jih poslali v valjarno 2400 so že zvaljali in so rezultati dobri.

V predelovalnih obratih so operativni plan skupne proizvodnje izpolnili samo s 93,2 odst., plan blagovne proizvodnje pa z 98,5 %. V tej enoti je samo cevarna izpolnila oz. presegla predvideni načrt. V hladni valjarni in žičarni je bilo odsotnih veliko delavcev. V žebeljarni je primanjkovalo naročil za izvoz in so izdelovali žičnike že na zalogo. V cevarni so poleg pocinkanih cevi, za katere dobijo vložek iz železarne Sisak, izdelovali profile. V elektrodnom oddelku so tudi v tem mesecu imeli delne težave na novi liniji EP 10, izdelali pa so na mali električni peči 55 ton praška za avtomatsko varjenje.

Železarna Jesenice

razpisuje za šolsko leto 1966/67

naslednje štipendije

FAKULTETE:

- 4 štipendije na metalurški fakulteti
- 3 štipendije na strojni fakulteti
- 4 štipendije na elektro fakulteti
- 2 štipendiji na ekonomski fakulteti

VISJE SOLE:

- 1 štipendija na višji ekonomski komercialni šoli v Mariboru

SREDNJE SOLE:

- 5 štipendij na tehnični srednji šoli — elektro stroke
- 2 štipendiji na medicinski srednji šoli

Višina štipendije in ostali pogoji so določeni v pravilniku o štipendijah Železarne Jesenice.

Vloge za štipendije naj zainteresirani pošljejo Železarni Jesenice — Kadrovske sektor — Komisija za kadre in izobraževanje — najkasneje do 25. junija 1966.

Vlogi za štipendije je treba priložiti:

- a) prepis zadnjega šolskega spričevala ali izkazila o opravljenih izpitih;
- b) potrdilo o premoženjskem stanju;
- c) lastnoročno podpisano izjavo, da ne prejema štipendije.

Povečana aktivnost novatorjev in racionalizatorjev

IZPOLNITEV PO OBRATIH:

Delovna enota	Izpolnitev operativnega plana v %
plavž	109.8
martinarna	80.6
elektro jeklarna	120.2
livarne	98.3
opekarna	113.8
TALILNICE:	93.3 %
težka proga	134.6
srednja in lahke proge	159.-
žična valjarna	92.5
valjarna 2400	56.9
valjarna 1300	117.4
bluming	17.3
jeklovlek	107.-
VALJARNE:	73.6 %
hladna valjarna	93.6
žičarna	93.8
žebeljarna	81.9
cevarna	109.-
elektrodni oddelk	82.9
PREDELOVALNI OBRATI:	93.2 %
ŽELEZARNA:	84.4 %

Naloge in obveze, ki jih je naš železarski kolektiv sprejel lani ob uvedbi gospodarske reforme, dokaj dobro izpolnjujemo tudi s tem, da komisija za ocenjevanje tehničnih izboljšav prejema vedno več predlogov. V prejšnjih letih smo s težavo prejeli vsak mesec po dva ali tri, morda štiri predloge, v zadnjem obdobju pa je bil dosežen razveseljav napredek in je komisija lani v decembru prejela kar 13 izboljševalnih predlogov.

Zelo razgibana aktivnost novatorjev in racionalizatorjev pa je tudi letos. V januarju je komisija prejela 4 predloge, v februarju 9, v marcu 8 ter v aprilu 6 in v preteklem mesecu 10. Z ocenjevanjem posameznih predlogov ima komisija polne roke dela in tudi dovolj skrbi, da predloge novatorjev, racionalizatorjev in avtorjev tehničnih izboljšav objektivno oceni.

Komisija za ocenjevanje tehničnih izboljšav je prizadevna avtorjem tehničnih izboljšav na štirih sejah raz-

delila 2.473.000 S din nagrad in odškodnin. To je dokaz, da naš kolektiv zelo ceni iznajditeljsko in novatorsko dejavnost v železarni. Najbolje je bil ocenjen in nagrajen predlog, ki ga je komisiji predlagal inž. Šketa s svojimi sodelavci. Prav tako je bil ugodno ocenjen predlog inž. Kramarja in sodelavcev, ki so vložili mnogo truda ter znanja za nemoteno poskusno obratovanje nove kisikarne Sava in jeklovleka na Belškem polju.

Na 4. seji so člani komisije temeljito in objektivno ob-

ravnavali 11 predlogov ter sklenili, da prizadevnim in uspešnim avtorjem izplačamo nagrade, odškodnine in rente v višini 7.072,09 N din. Tokrat je bil najbolje ocenjen predlog št. 1689, v katerem inž. Lado Šketa in Rado Torkar predlagata izdelavo vetrnih šob iz aluminija namesto iz bakra. Oba avtorja sta dobila enkratno nagrado in odškodnino v višini 150.244 S din. Razen tega jima je bila priznana še triletna renta za uporabo novih aluminijastih pihalnic v naši delovni organizaciji. Primerno in vzpodbudno nagrado ter odškodnino sta prejela Boris Kos in Slavko Tuma iz elektro delavnice, ki bosta prejela 100.000 S din. Predlagata nov boljši način vezave stopenjskega stikala pri Tagliafferi in BBC električni peči. Poleg (nadaljevanje na 4. strani)

iz neznanega obrata, ki so v popoldanskih urah metali razne predmete na izolacijo parnega voda.

Zaradi tega ni pravilno, da vso krivdo naprtimo navedenim mladincem. Nepravilne obtožbe imajo daljnosežne posledice, predvsem pri mladini, ki takorekoč odrasča iz otroka v moža v proizvodnem procesu. Menim tudi, da ni pravilno formulirana objava delikta, ker se lahko smatra, da so vsi mladinci sodelovali pri razbijanju izolacijske obloge. V našem obratu je zaposlenih 25 mladincev v starosti od 15 do 17 let in vsi res niso bili udeleženi pri razbijanju obloge. Mnogo mladincev je, ki so zelo disciplinirani in včasih celo prekašajo odrasle.

Priznavam, da imamo z nekaterimi mladinci zelo težke probleme. Vendar poudarjam, da samo z nekaterimi. Pri tem se je treba zavedati, da so to mladinci, ki govorijo z otroško govornico, prav tako tudi mislijo in razlagajo, razumejo po svoje delo in vrednost dela, predvsem pa vrednost naprav. Tudi ne razumejo, kaj je mladinska organizacija, predvsem samoupravljanje in sploh kaj je na primer mojster. Često pozabljamo, kakšni prijemi bi bili najboljši, da bi jih čimprej pritegnili vsaj v znošne odnose do dela. Pri razgovorih se obnašajo različno. Včasih so razigrani in tudi pridni. Včasih so mrki in ne dajo niti odgovora na vprašanje. V posebno veselje jim je, če mojstru lahko uidejo predčasno z dela. Moj-

stri jih kaznujejo z odvzemom ur prav pogosto. Vendar tudi za denar nimajo pravega občutka. Tudi te vrednosti ne pojmujejo. Pred disciplinsko poravnalno komisijo se obnašajo brezbrizno.

Iz navedenega lahko marsikaj razumemo. Ni potrebno posebno razglabljanje. Poudariti moram samo to, da so to problemi, ki izvirajo iz njihovega socialnega stanja sedaj in še pred vstopom v tovarno. Vsi mladinci v omenjeni starosti so bili po posebni pogodbi sprejeti na delo iz specifičnih pogojev, kar je tudi pravilno. Našemu obratu pa predstavljajo jedro za fizična dela povsod tam, kjer ni možna mehanizacija.

Še vedno je odprto vprašanje nadzora teh mladincev tako pri delu kot

življenju sploh. Pri tem so velike težave, ker so mladinci razdeljeni na številna delovišča po vsej železarni. Delovodij je premalo, da bi lahko imela vsaka skupina svojega, zato je nujno, da hodijo po tovarni samostojno.

Čutil sem se dolžnega, da odgovorim na omenjeni članek, čeprav bi ta postopek bolj spadal v obravnavo pred mladinsko organizacijo in disciplinsko poravnalno komisijo s sodelovanjem socialnega delavca in morda tudi psihologa. Če smo prevzeli odgovornost in zaposlili te mlade ljudi v našem podjetju, potem poskrbimo tudi za njihovo pravilno in vsestransko vzgojo, ki smo jo do sedaj prav gotovo zanemarili.

Niko Bernard

Poškodbe pri delu

VALJARNE JAVORNIK I

Alojzu Debevču, mazaču, je pri mazanju stroja na vroči plošči spodrsnilo, padel je in se opeknel na levo nogo.

Božo Krevselj, ravnalec, si je pri zapenjanju žične vrvi poškodoval kazalec na desni roki.

Alojz Golob, valjavec, se je pri valjanju vročega železa, ko mu je spodrsnil dvizni drog, udaril na levo nogo.

Leopold Stojanšek, I. rezalec na Vulkan škarjah, si je med rezanjem z drobcem noža, ki se je okrušil, poškodoval prsa.

Francu Brajcu, vodji dvizne mize, je zaneslo v desno oko prah, ker so v bližini porušili staro konstrukcijo.

JAVORNIK II

Marjan Mrak, likar pločevine, se je pri odstranjevanju valjanega traku urezal na desno roko.

Satif Leidič, brusilec na rafama stroju, si je pri odlaganju gredice na kup lažje poškodoval desno roko.

Darko Režek, pomočnik pri škarjah, se je opeknel z vročo vodo po desni nogi. Voda je brizgnila, ko je vanjo padel kos železa, ki ga je hotel pobrati in vreči v zaboj za odpadke.

Fadila Islamović, pomočnica pri peči, si je poškodovala tretji in četrti prst na levi roki, ko je zakladala platinsko peč.

Ana Žitnik, pomočnica pri peči, se je pri obračanju platine udarila na desno roko.

VALJARNA 2400

Rudija Noča, avtogenskega rezalca, so odrezki, ki jih je prenašal žerjav, pritisnili ob steno sekatorja ter mu poškodovali desno nogo.

ŽIČNA VALJARNA

Jože Grašič, valjavec na progi 460, si je pri valjanju gredic lažje poškodoval levo nogo.

JEKLOVLEK

Peter Muhar, vodja čistilnega stroja, je pregledoval zaščitne obloge mazilne naprave. Mazač je s hrbtom sprožil vratica, ki so Petru Muharju lažje poškodovala dlan na levi roki.

Štefka Svetina, čistilka palic, si je pri postavljanju odrezanih palic s transportnega traku na stojalo lažje poškodovala levo nogo.

STRUGARNA VALJEV

Joža Pačovšnik, strugar valjev, si je pri snemanju ostruženega kosa poškodoval prst na levi roki.

Franc Svetina

PREDELOVALNI OBRATI

HVŽ

Jože Pezdarnik, valjavec na Siemag valjčnem stroju, je ročno ravnal tračno železo. Ker je imel masne rokavice, mu je roka spodrsnila po materialu, tako da je zadel ob oster rob traku, ter se urezal v zapestje desne roke.

Jože Benet, žičar na brzem vleku, je poravnal žico na vlečnem bobnu. Pri ponov-

nem pogonu stroja, mu je noga spodrsnila z nožnega vzvoda za pogon, tako da se je začel bobnen nepričakovano vrteti, zagrabilo mu je desno roko med žico in bobnen ter mu jo poškodovalo. Nato ga je zavrtelo okrog bobna, da si je poškodoval še hrbet.

Janez Pretnar, valjavec na stroju Ø 260, je že izvaljan kolobar tračnega železa zavezoval v jeklen obroč, ki se je pretrgal, trak pa ga je pri tem udaril na koleno leve noge.

Franc Pirman, rezalec na krožnih škarjah, se je pri odstranjevanju odpadkov urezal v zapestje leve roke.

Feliks Stefancioza, valjavec na valjčnem stroju Ø 260, se je pri odvijanju kolobarja tračnega železa urezal v dlan desne roke.

Anton Košir, delavec v lužilnici, je iskal med naloženimi sidri potrebno kvaliteto žice. Zaradi utesnitosti se je s koncem žice, ki je štrlel

iz kolobarja ubodel v desno nogo.

CEVARNA

Vinko Vindišar, pomočnik pocinkovalca cevi, je jemal trdi cink iz skladovnice. Pri tem mu je plošča cinka zdrsnila in mu poškodovala četrti prst na levi nogi.

Peter Klavžar, lužilec cevi, je peljal cevi iz pocinkovalnice v lužilnico. Pri tem se je zvez cevi odvezal ter so mu razsute cevi poškodovale peti prst na desni roki.

ELEKTRODNI ODDELEK

Majda Tavčar je pobirala elektrode iz okvirja na tekočem traku. Pri tem ji je trak prijel rokavico in roko ter ji poškodoval prste na levi roki.

Marija Jelševar, pomočnica pri stiskalnici, si je pri izpraznjevanju stojala z žico poškodovala gleženj na desni nogi, ko se je stojalo nrevnilo.

Zoran Krejič

Povečana aktivnost ...

(nadaljevanje na 3. strani)
omenjenih novatorjev so bili za idejne zamisli in izvedbe nagrajeni še avtorji: Mirko Bevc iz valjarne 1300, ki prejme 30.000 S din. Maks Zupan, delovodja vzdrževalcev iz cevarne, ki bo prejel 70.000 S din ter Daniel Pesjak iz profilnih valjarn, Jože Dreža iz elektro jeklarne, ključavničarja Andrej Jakopič in Luka Fabjančič iz valjarne Bela ter Jože Lužnik in Ludvik Dolar iz vzdrževanja Javornik ter ponovno Jože Lužnik in Jože Bertonec. Prav tako je bila Janezu Pajerju in Cvetu Zupanu iz martinarne izplačana letna renta v višini 38.675 S din za drugo leto izkoriščanja njune

nega predloga, v katerem sta predlagala nov način zamenjave vodno hlajenega nosilca med normalnim obratovanjem SM peči. Žuro

ZAHVALA

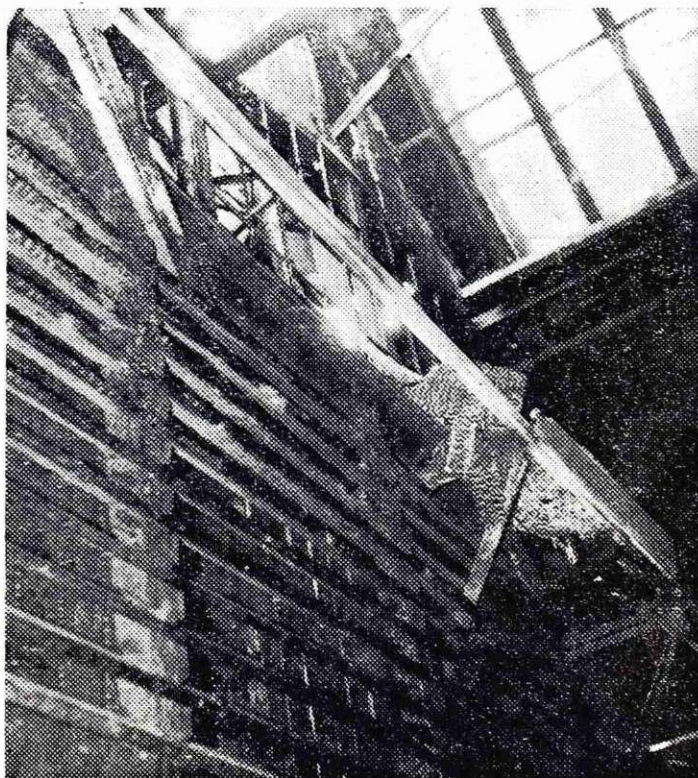
Vsem stanovalcem bloka 7 na Cesti revolucije na Jesenicah, še posebej družinama Uršič in Rutar ter zakoncu Culjkar, se prav iskreno zahvaljujem za venco in denarno pomoč ob smrti moje žene. Najlepše se zahvaljujem tudi pevcem in godbenikom ter vsem, ki so jo spremili na zadnji poti.

Žaluoja mož Simon Fon in sin Metod

PRVI LETOŠNJI VEČJI POŽAR V ŽELEZARNI

V četrtek, 2. junija, so naši sodelavci iz livarne obvestili požarno in reševalno službo, da gori električni transformator, ki je na prostoru med sivo livarno ter mehanično in konstrukcijsko delavnico. To je hkrati tudi prvi večji požar v letošnjem letu na področju naše železarne. Gasilci so bili že čez tri minute na požarišču in požar pogasili. Požar je nastal zato, ker je razneslo glavo transformatorja ter se je vžgalo transformatorsko olje, nato pa še leseno ohišje zračnika in lesena streha.

Škoda, ki je nastala zaradi požara, je bila ocenjena na blizu 5 milijonov S dinarjev. Zaradi okvare transformatorja v sivi livarni niso mogli obratovati v četrtek, petek, soboto in nedeljo in so z rednim delom pričeli šele v ponedeljek zjutraj ob 6. uri.

Stanovanjska komisija Železarne Jesenice razpisuje po sklepu 1. redne seje delavskega sveta Železarne Jesenice, z dne 4. 6. 1966 ter na podlagi Pravilnika o dajanju posojil svojim delavcem za gradnjo stanovanjskih hiš iz lastnih sredstev, ki je bil sprejet na 14. rednem zasedanju DS ŽJ dne 20. 4. 1961, naslednji

NATECAJ

za posojila, ki jih daje delovna skupnost Železarne Jesenice za gradnjo individualnih hiš svojim delavcem.

- Posojila daje pod naslednjimi pogoji:
 - višina posojila — maksimalno N din 15.000;
 - najnižja obrestna mera 1 %;
 - najdaljši odplačilni rok 30 let.
- Posojilo je namenjeno prvenstveno prosilcem, ki bodo z lastnimi sredstvi in odobrenim posojilom po tem razpisu dogradili hišo. Prijava na razpisani natečaj mora vsebovati:
 - ime in priimek prosilca
 - sedanje bivališče
 - dobo zaposlitve v ŽJ in obrat
 - število družinskih članov z navedbo starosti otrok
 - podatke o lastnih sredstvih in možnosti zgraditve hiše z lastnimi sredstvi in sredstvi razpisanega posojila
 - odločbo o odobreni lokaciji
 - gradbeno dovoljenje
 - potrjen predračun z načrtom.
- Prednost pri odobritvi posojila bodo imeli prosilci:
 - ki grade na območju Jesenic, Bleda in Radovljice;
 - udeleženci NOV — potrdilo;
 - ki imajo kritičnejše stanovanjske pogoje;
 - ki z gradnjo stanovanjske hiše sprostijo sedanje stanovanje v družbeni lastnini.
- Prosilci vložijo prijavo pri referentu za družbeni standard Železarne Jesenice v poslovni stavbi Gostinske enote Železar, Cesta železarjev 26, vsak dan od 8. do 12. ure.

Skraini rok za prijavo na razpisani natečaj je 25. junija 1966. O izidu natečaja bodo prijavitelci obveščeni pisмено z odločbo stanovanjske komisije Železarne Jesenice najpozneje do 9. julija 1966.

STANOVANJSKA KOMISIJA
ŽELEZARNE JESENICE

Gimnazijci na praksi v železarni

Kakor vsako leto je tudi letos Gimnazija Jesenice poslala prošnjo železarni, da sprejme nekaj dijakov na proizvodno delo. Proizvodno delo lahko opravljajo le dijaki, ki so obiskovali III. letnik gimnazije. Predvideno

je bilo, da pride v železarno 30 dijakov in 20 dijakinj, prijavilo pa se je 21 dijakinj in 28 dijakov.

Skoraj vsa dekleta so zaposlili v elektrodnem oddelku, le tri dekleta, ki so oproščena oziroma ne morejo opravljati fizičnih del, so zaposlili v vodstvu valjarne Javornik.

Tov. Gračner s kadrovskega sektorja nam je povedal, da so fante zaposlili v šamotarni, livarni, hladni valjarni in žičarni, v valjarni 1300 na lažjih delovnih mestih.

Upravni odbor železarne je sprejel sklep, da dijaki, ki so na praksi v železarni, lahko prejmejo do 100 bonov za malico na dan in nagrado v višini 10.000 S dinarjev za 104 ure.

Iz posameznih delovnih enot, v katerih delajo mladi gimnazijci, poročajo, da so z njihovim delom zadovoljni in nimajo večjih problemov, pa tudi morebitni disciplinski ukrepi niso potrebni.

or

ZAHVALA

Sodelavcem izmene Pikl v adjustaži Javornika I se najlepše zahvaljujem za darilo ob moji upokojitvi.

Venčeslav Pikl

Metalurška industrija sovjetske Ukrajine

Bistvo procesa konti litja je v tem: tekočo kovino vlivajo iz jeklarske ponovce čez posebna vmesna korita (ponovce) v vertikalno vodno ohlajevano kokilo — kristalizator. Pred pričetkom vlivanja dajo v kristalizator začasno dno, ki ga ob steni obdajo z azbestom. Čez določen čas dno s pomočjo vlečnih valjčkov pričnejo pomikati navzdol z odgovarjajočo hitrostjo, pri čemer vleče slab za seboj. Z vrha v vlivni sistem doteka novo tekoče jeklo, katerega količina je skladna

Piše: Inž. Janez Bidovec

s hitrostjo pomikanja slabov in gladino tekočega jekla v kristalizatorju, ki mora ostati enaka. Slab izstopa iz kristalizatorja še s tekočo sredino.

Oprema naprave za konti litje slabov se deli na tehnološko in pomožno. Na vrhu je livna ploščad, ki je dvignjena za 3 m. Tu je dvojne vmesnih korit s plinskimi gorilci.

Kristalizator dela na principu povratnega gibanja. Potuje skupaj s slabom, nakar se s trikrat večjim gibanjem vrača v prvotni položaj. Hod kristalizatorja je 20 mm. Sestavljen je iz specialnega litega ohišja, v katerem so kanali za vodno hlajenje. V ohišje so vgrajene bakrene stene, debeline do 45 mm. Na vsak kristalizator porabijo 120 — 340 kubičnih metrov vode na uro, kar je odvisno od dimenzije. Vlivajo slabe naslednjih presekov:

120 x 600	175 x 700	200 x 1000	150 x 1000
150 x 600	200 x 800	200 x 1200	150 x 1200

Baterije sekundarnega ohlajevanja so dolge 10 metrov. Formo, ki jo kovina dobi v kristalizatorju, je treba ohraniti. Sekundarno ohlajevanje je potrebno, ker je sredina slaba še tekoča, pa lahko pride do deformacije vlitnega slaba.

Vlečna linija ima dva para gnanih in dva para prosto tekočih valjčkov. Valjčki se stiskajo hi-

dravlično s silo 100 ton, da slab ne bi padel v šaht. Služijo za vlečenje slaba v odvisnosti od višine taline v kristalizatorju.

Lovitelj nezgode služi za ulovitev slaba v primeru padca na valjčkih, ki se hidravlično stiskajo.

Kabina plinskega rezanja ima ekscentrične držače in rezalno pištolo; reže, ne da bi ustavili proces.

Prestrežna naprava prestreže slab v vertikalnem položaju in ga postavi v horizontalni položaj, nakar ga potisni stroj porine po valjčnicah do transportnega dvigala, ki dvigne slabe na površino.

Hitrost pomikanja slaba zavisi od preseka in znaša 0,4 do 0,8 m/min. Hitrost vlivanja mora biti konstantna, prav tako mora biti jeklo z določeno oksidiranoostjo.

Taka naprava, kot je v Donecku, lahko letno odlije do 550.000 ton jekla. Dejansko odlije le polovico te količine, ker se je SM proces izka-

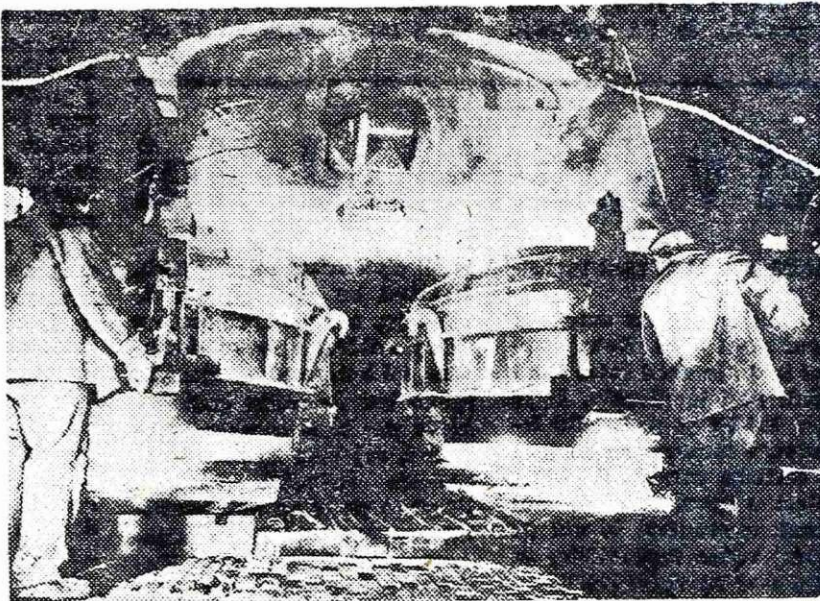
zal kot neugoden za konti litje, saj 30 % časa izgubijo, ker čakajo na talino. Bolj ugoden je elektro proces, zlasti pa konvertorska proizvodnja, kjer je čas trajanja šarže najkrajši.

Slaba stran konti litja je, da do danes ne morejo vlivati vseh kvalit, ker je tehnologija vlivanja še premalo raziskana. Danes odlivajo po tem postopku okoli 30 vrst kvalitetnega jekla, ki vsebuje od 0,1 — 0,3 % ogljika.

Kako je s površino slabov? V glavnem je površina zadovoljivo dobra. Figuralno izoblikovanje površine jim je dalo dobre rezultate v pogledu razpok na materialu.

Na koncu naj poudarim, da imajo v vseh podjetjih visok kvalifikacijski sestav na vseh delovnih mestih. Mnogo kadrov, stroga in nekoliko toga disciplina so pripomogli, da se SZ z 91 milijoni ton jekla letno uvršča na drugo mesto v svetu po proizvodnji jekla.

KONEC

Naprava za kontinuirano vlivanje v Donecku ima zmogljivost 550.000 ton jekla letno. Slaba stran tega načina vlivanja jekla je v tem, da danes odlivajo po tem postopku lahko le okoli 30 vrst kvalitetnega jekla, ki vsebuje od 0,1 do 0,3 % ogljika.

KAJ PRAVITE!

Pospravljalka sem. Mislim le na oba sinčka, rada ju imam. Če ne ubogata, ju robato okregam, sicer pa uživam, če sta lepo oblečena. Posebno sem zadovoljna, ko stopicata ob meni po poti v mesto. Srce pa mi stiska čudna bolečina, kadar kdo od njiju zbolí. Ne morem jesti in misliti, utrujena od bedenja pa zaspim šele enkrat po polnoči.

S šefovo ženo se dobro poznavam. Ima punčko, ki je bila večkrat boina. Dve pljučnici je prebolela, oslovski kašelj, pa tudi mandeljne so ji operirali. Šefova žena mi je pravila, da je po operaciji vsak dan obiskovala hčerko. Razumem jo, rada jo ima, pa se je hotela vsak dan prepričati, kako je z njo. Materina ljubezen ne pozna meja. Ni ga vratarja, ki bi jo lahko ustavil, zadržal. Razumljivo, da vratarji šefove žene niti poskušali niso. Niso ji uradno dovolili, a tudi ovirali je niso.

Moje večji sinko je zbolel. Zdravnik je dejal, da se mu je vnelo srednje uho in ker mu ni odleglo, je moral v bolnišnico. Ko mi je zdravnik to povedal, sem mislila, da me bo prizadelo, toda ugovarjati mu nisem upala. Oddala sem ga v bolnišnico in si mislila, saj je tudi šefova žena videla hčerkico, bom pa tudi jaz mojega Janezka. Tako prepričana sem naslednji dan odšla v bolnišnico. Nestrpna, kako je z njim, sem zaverovano korakala skozi vrata, ne da bi vedela, kdaj sem bila mimo vratarja. Ko je videl, da se ne ustavim, je zarohnel: »Hej, kam pa greš? Ali ne veš, da ni vstopa ob tej uri, da so obiski dovoljeni le ob nedeljah!« In še več takih sem slišala.

Solzna sem se vrnila na glayno cesto in od tam gledala proti oknu sobe, če se bo prikazala glavica mojega ljubljence. Res se je, tudi pomahal mi je. Trenutek za tem pa se je odprlo še okno, toda na oknu ni bilo več Janezka, pač pa sestra, ki je kričala: »Pustite vendar otroka pri miru, saj z vašim mahanjem škodite le njemu!« Se je kričala, toda veter je odnesel njene hude besede, nato pa je zaloputnila okno, jaz pa sem si z obema rokama pokrila obraz. Skozi solze, ki so mi privrele v oči, sem šele spoznala, da jaz vendar nisem šefova žena.

Brane

Personalne vesti

ZA MAJ

61 sprejetih delavcev, 4 sprejeti uslužbenci, 37 obratovanih delavcev in 3 obratovani uslužbenci.

STAROSTNO

UPOKOJENI:

ALOJZ CUDER, 1911, pocinkovalnica — 19 let v ZJ; JANEZ DERLING, 1910, livarna — 28 let in pol v ZJ; LUDVIK JAKOPIN, 1910, toplotna energija — 20 let v ZJ; VINKO RAJNHARD, 1910, valjarna 2400 — 36 let v ZJ; STANKO RAVNIKAR, 1908, žična valjarna — 35 let v ZJ; JOŽE ROZMAN, 1908, hladna valjarna — 29 let v ZJ; JOŽE VENIŠNIK, 1906, valjarna 1300 — 27 let v ZJ; in LEOPOLD VOGELNIK, 1910, martinarna — 29 let v ZJ.

INVALIDSKO

UPOKOJENI:

FRANC GREGORIČ, 1912, Javornik I — 15 let in pol v ZJ; IVAN JAZBEC, 1912, žična valjarna — 31 let v ZJ; in JOŽE KONC, 1912, Javornik II — 26 let v ZJ.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zasluženi pokoj!

UMRLI

Viktor Zupančič, 1909 — priprava dela in Viktor Erman, 1911 — plavž.

Svojcem naše iskreno sožalje.

UPOKOJENI, Vendar

BODO SE NAPREJ

DELALI:

Gabrijel Pušar, 1905, Javornik I — 45 let v ZJ in Maks Rožič, 1913, livarna — 28 let v ZJ.

IZKLJUČENI IZ DELOVNE SKUPNOSTI:

Milan Babič, 7. 7. 1945, valjarna 1300; Zvonko Derling, 15. 12. 1950, transport; Nataša Fuks, 6. 7. 1941, jeklovlek; Angel Kemperle, 16. 3. 1937, valjarna 1300, Andrej Kunstek, 12. 6. 1940, elektro delavnica; Pero Kustura, 26. 6. 1944, valjarna 1300; Vinko Kustura, 15. 9. 1946, valjarna 1300; Mirko Mlakar, 28. 10. 1947, promet; Viktor Nemeček, 22. 3. 1947, jeklovlek; Nedeljko Šolar, 24. 12. 1949, transport; Ante Zrilič, 28. 1. 1945, valjarna 1300 in Jakob Maver, 2. 4. 1943, gospodarsko-računski sektor.

Koncert beljaške godbe na pihala

V nedeljo dopoldne je železničarska godba iz Beljaka (Villach) prijetno presenetila Jeseničane. Na trgu pred železniško postajo je priredila dopoldne ob 10. uri več kot enourni promenadni koncert. Že ob prvih zvokih je bilo mogoče ugotoviti visoko kvaliteto raven godbe, ki jo sestavlja 45 godbenikov — železničarjev. Navdušenje se je med številnim občinstvom stopnjevalo od skladbe do skladbe. To pa je bilo tudi upravičeno, saj je beljaška železničarska godba na pihala druga najboljša avstrijska godba.

Avstrijski železničarji, ki so jih sprejeli in pogostili jeseniški železničarji, so izvedli po koncertu avtobusni izlet in si ogledali lepote Gorenjske. Z ozirom na priznano kvaliteto godbe bi bilo zelo primerno, da bi priredila pred pričetkom prihodnje sezone v čufarjevem gledališču celovečerni koncert. Bilo pa bi tudi primerno razmišljati o srečanju beljaške, trbiške in jeseniške godbe na pihala na Jesenicah.

P. U.

Obisk v romunskem železarskem kombinatu

Z 12. zasedanja sekcije za proizvodnjo jekla in ferozlitin SEV

Tehnika je napravila v zadnjih dvajsetih letih po drugi svetovni vojni izreden skok naprej. To velja še posebej za tehnologijo na področju proizvodnje surovega jekla, ki je po letu 1950 izredno napredovala. Tu gre za prej nesluten razvoj proizvodnje surovega jekla v kisikovih konvertorjih, uporabo kisika pri proizvodnji jekla v SM električnih pečeh, povečanje proizvodnih zmogljivosti obločnih električnih peči, uvedbo kontinuirnega in vakumskega vlivanja ter še več drugih tehnoloških prijemov in izboljšav, ki so omogočile povečanje proizvodnje ter izboljšanje kvalitete proizvedenega surovega jekla.

Podoben razvoj smo doživeli v letih po drugi svetovni vojni tudi na drugih področjih tehnologije. Tako pri proizvodnji groblja v plavžih, kakor tudi v nadaljnji prede-

lavi surovega jekla v valjarnah ter ostalih obratih do končnih izdelkov.

S takšnim izrednim razvojem tehnike v zadnjem času in posebej še na področju

železarstva je postalo tudi vedno bolj aktualno vprašanje izmenjave tozadevnih izkušenj med posameznimi deželami. Postalo je jasno, da je določeno sodelovanje nujno potrebno tudi na tem področju. Problematika tehnologije v železarski industriji, posebno pa še pri proizvodnji surovega jekla v najrazličnejših agregatih, je tako pestra in pogosto tudi zamotana, da je tehnično sodelovanje običajno za vse sodelujoče strani zelo koristno.

Koncem maja je v romunskem mestu Deva, ki je od-

daljeno 15 km od največjega železarskega kombinata te države Hunedoare, zasedala sekcija za proizvodnjo jekla in ferozlitin. Na to zasedanje sem bil poslan kot delegat naše države in sicer za proizvodnjo jekla. To je bilo že 12. zasedanje te sekcije, vendar je naša država letos prvič sodelovala. Zasedanju so prisostvovali delegacije vseh socialističnih držav z izjemo Albanije in sicer LR Bolgarije, ČSSR, LR Madžarske, DR Nemčije, LR Poljske, LR Romunije, Sovjetske zveze in seveda naše države.

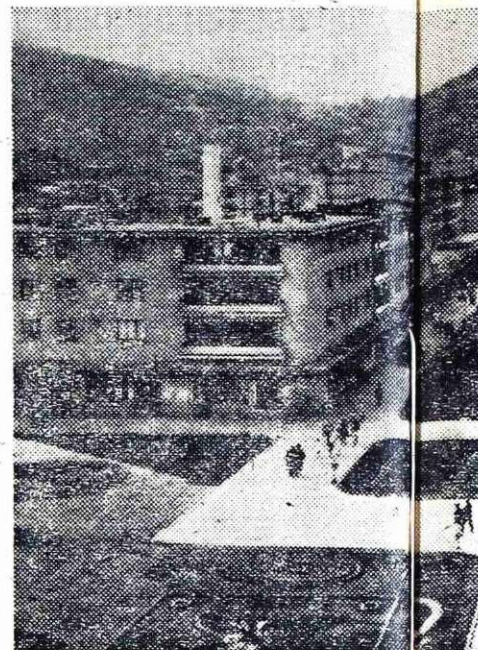
Obravnavali smo zanimiva in važna tehnična vprašanja s področja proizvodnje surovega jekla v različnih proizvodnih agregatih ob upoštevanju najmodernejših tehnoloških prijemov. Pregledali smo gradivo, ki ga je pripravil sekretariat sekcije od zadnjega zasedanja (zasedanja so enkrat do dvakrat na leto in vedno v drugi državi) ter pripravili in odobrili program dela za v prihodnje.

Med zasedanjem sekcije smo imeli na programu ogled železarskega kombinata Hunedoara, oziroma bolje povedano jeklarne II v tem kombinatu.

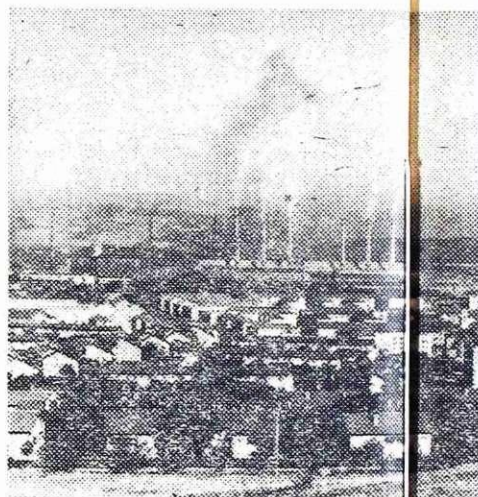
Ta železarna, ki ima v svoji bližini znatne zaloge železne rude in premoga za koksanje, je proizvedla v letu 1965 2,4 milijona ton surovega jekla. Ker so vse železarne v Romuniji proizvedle v preteklem letu skupno 3,4 milijona ton surovega jekla, pomeni to, da so v Hunedoari proizvedli v tem obdobju približno 70 % celotne romunske proizvodnje. V železarni je koksarna s štirimi baterijami, ki proizvedejo skupno milijon ton koka letno. Plavžev je sedem, vendar so različni, saj ima najmanjši koristno prostornino 250 in največji 1000 m³. Na teh plavžih uporabljajo v vsipu 50 % domačih rud, medtem ko ostalih 50 % uvažajo iz Sovjetske zveze. Imajo dve napravi za sintranje železnih rud, tako da zakladajo v plavže približno 60 % železne rude v obliki sintra. Proizvodnja plavžev ne zadošča za vse potrebe jeklarn in morajo zato del groblja kupovati v posameznih romunskih železarnah ter zakladati v mrzlem stanju.

Jeklarne imajo skupno tri. Starejša SM jeklarne ima pet 100-tonskih SM peči. SM jeklarne II, ki so jo gradili postopno od leta 1954 naprej, ima dve 250-tonski SM peči in šest 400-tonskih SM peči. Tretja je elektrojeklarne, v kateri obratujejo dve 20-tonski in ena 5-tonska električna peč.

V tej železarni proizvajajo samo različne profile (kotno jeklo, I profile, U profile in podobno), žico in polizdelke

Romunsko mesto Deva je 15 km oddaljeno

Hunedoara, največji romunski železarski kombinat

za proizvodnjo nevarjenih cevi, ki pa jih prodajajo drugam. Romunija ima zaradi svoje velike proizvodnje nafte zelo razvito proizvodnjo nevarjenih cevi, saj jih proizvaja letno preko 600.000 ton. Za valjanje teh izdelkov imajo odgovarjajoče valjarniške proge, v jeklarni pa vlivajo samo ingote, težke 7 ton, ki jih najprej predvaljajo na bluming progi.

Železarski kombinat Hunedoara zaposluje 20.000 delavcev, od tega je 2.500 nameščenecv in 300 inženirjev. Sedanja letna proizvodnja surovega jekla v višini 2,4 milijona ton nameravajo postopno dvigniti na 3 milijone ton. Vendar to ne zgradnjo novih agregatov, temveč z boljšim izkoriščanjem že obstoječih proizvodnih zmogljivosti.

Ogledali smo si samo jeklarne II, v kateri obratujejo dve 250-tonski in štiri 400-tonske SM peči. V zadnjem času so pričeli zelo intenzivno uporabljati kisik, saj so zgradili novo kisikarno, ki jo je dobavila Sovjetska zveza in omogoča proizvodnjo kisika 10.000 m³ na uro. Kisik pihajo skozi gorilce in zaenkrat še ne skozi obok ter ga porabijo 35 m³ na tono jekla, kar je precej visoka številka. Sedaj imajo precej težav pri

delu livn
hotozko
dao dvig
upabo ki
Poreje, ko
tuajo v
prej ozi
dva proizv
M goriv
šao maz
satskega
ozima na
Pobo go
upabo ki
1 milion k
namo jel
Irote, t
jolozi lij
jih potem
v jeklarne
živijo glo
v in ozi
kolodaj j
čel obrati

STAL
Cest
bvešča
v po
in v
lagajn
v po
12.

Med Slovenci v Kanalski dolini

Preteklo nedeljo so jeseniški godbeniki gostovali med zamejskimi Slovenci v Kanalski dolini.

Že zgodaj zjutraj ob 6.30 uri so se v nabito polnem avtobusu in v lepem junijskem jutru odpeljali proti meji. Nekaj formalnosti na naši in italijanski strani in že je vozil šofer Filip Pančur zanesljivo in varno proti Beli peči ter Trbižu, ki je bil prva postaja. Enourni postanek v Trbižu so godbeniki izkoristili za kratek ogled tega zanimivega mesteca na tromeji Jugoslavije, Italije in Avstrije, na križišču poti na Koroško, Gorenjsko in v Kanalsko dolino. Delo z njimi so imeli tudi trbiški trgovci, ki so prodali marsikak spominček, še več pa je bilo le radovednih oči, ki so skoraj vedno ugotavljale, da je marsikaj dražje kot pri nas, je pa vsaj na videz lepše.

Kmalu je minila ura, ki so jo pred tem pomaknili za eno uro naprej in treba je bilo nadaljevati pot v Ukve, kjer je bil predviden dopoldanski koncert. Na vrtu gostilne Valentina Prescherne so z enournim koncertom jeseniški godbeniki navdušili precej številne poslušalce, ki so jih z aplavzom nagradili za solidno izvedene skladbe slovenskih in italijanskih komponistov. Prijazni domačini, ki so še malo prej žarečih lic uživali ob slovenski narodni pesmi, so jim nato postregli z izdatnim kosilom.

Popoldanska pot jih je vodila v drugo slovensko vas Zabnice. Tudi tukajšnji eno-

urni koncert je lepo uspel ter izzvenel domače. Še bolj domače pa je bilo potem pri okusni malici, ko so se godbeniki razživel in se pomerili tudi v petju. Številne narodne pesmi so se ubrano glasile tako iz grl jeseniških godbenikov kot domačinov. Godbeniki pa ne bi bili godbeniki, če si ne bi pomagali potem tudi z instrumenti. V manjšem sestavu so zaigrali nekaj poskočnih, veselih slovenskih narodnih, nekaj pesmi, ki so bile podane tako pristrčno kot morda še nikoli prej.

Prehitro je minilo popoldne in treba se je bilo posloviti od prijaznih gostiteljev, ki so

imeli ob slovesu solze v očeh. Povabili so jih, naj jih še obiščejo, naj jim prinesejo s seboj košček njihove domovine, od katere so odtujeni že toliko let. Jeseniški godbeniki so jim to iz srca radi obljubili, saj tako hvaležne poslušalce redkokje najdejo. Posebno pa bi se radi zahvalili organizatorju tega gostovanja pri naših rojaki v Kanalski dolini slovenskemu trgovcu iz Trbiža Šimnu Prescheru, ki je mnogo žrtvoval, ne samo časa, ampak tudi denarja za ta obisk. Naj se mu ponovno zahvalimo, kot so se mu že na koncertu v Zabnicah rojaki sami, v njihovem imenu za trud in prizadevanje, da je bilo mogoče ponesti slovensko pesem v slovenske vasi onkraj meje, ki stikov z nami zelo pogrešajo. Zato bi bilo morda prav, da bi ustanovili poseben sklad za financiranje podobnih gostovanj pri zamejskih Slovencih — to bi bila morda celo naša dolžnost, ki nam bodo za to zelo hvaležni.

- jn

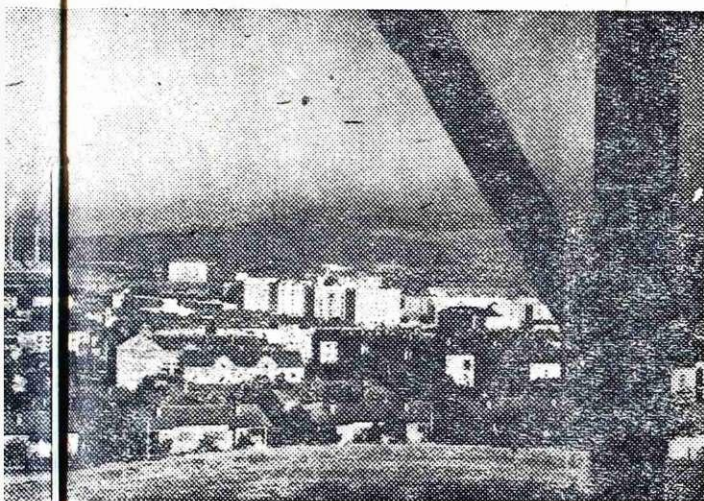

Jeseniški godbeniki med promenadnim koncertom v Zabnicah

tu Hunedoara

a oddeljeno od Hunedoare

želarnski kombinat

delov livni jami, ki je njihovo ozko grlo in to je vzrok, da so dvignili proizvodnjo z uporabo kisika samo za 10%. Pozneje, ko bodo uredili situacijo v livni jami, ki je precej ozka, računajo na dvig proizvodnje do 25%.

Ko gorivo uporabljajo mešanico mazuta (35%) in koksaškega plina (65%) z ozirom na toplotno osebno. Potem goriva so znižali z uporabo kisika od prejšnjih 1 milijon kcal na 800.000 kcal na ton jekla.

Kot kaže, težke 7 ton, vlivajo iz lijak na vozovih, ki jih potem takoj prepeljejo v varno ter še vroče zalijejo v globinske peči. Torej v ta oziru enaka situacija kot sedaj pri nas, ko je prišlo do obratovati bluming va-

ljarna. Izvaljane polizdelke pregledajo in po potrebi čistijo s flemanjem in tudi brušenjem. V tej jeklarni zaposlenih 1000 delavcev.

Splošen vtis, ki so ga dobili poleg mene tudi ostali delegati pri tem sicer bežnem ogledu jeklarne, je bil, da je nekoliko predimenzionirana. To je verjetno tudi vzrok za težave, ki so jih, kot so pripovedovali njihovi strokovnjaki, imeli in jih še imajo delno tudi sedaj. Pri takšni ogromni proizvodnji morajo biti namreč vsi oddelki posameznih obratov, pa tudi obrati med seboj imenitno sinhronizirani in če tega ni, nastopajo težave, ki jih je težko premagati.

inž. Karba

STANOVANJSKO PODJETJE JESENICE

Cesta maršala Tita 18/I

vešča stranke, da so uradne ure

v ponedeljkih in petkih od 8. do 12. ure
in v sredah popoldne od 13. do 16. ure.

agajna pa posluje:

v ponedeljkih, torkih, četrtek in petkih od 8. do 12. ure ter v sredah popoldne od 13. do 16. ure.

MIHA KLINAR ČAS NA BREZCESTJU I. del RAZMAJANI TEMELJI

7. nadaljevanje

A kam naj gre?

Kamorkoli! Samo proč od njih! Vstane. Šel bo na zrak. Morda bo lažje dihal? Mogoče bi bilo najbolje, da bi šel v gozd. Tam bi bil najbolj sam. Tam bi ne videl nikogar, ki mu žre živce s svojim prezirom in omalovaževanjem.

Da, seveda! V gozd bo šel, stopi na peron, da bi mu ne bilo treba mimo mize, kjer sedijo nemški in nemčurski uradniki in inženirji. Toda čim stopi iz restavracije, se pojavi pred njim dalmatinski krošnjar.

»Vselej sveže obrit, vselej dobre volje! Kupite najboljši brivski aparat in najboljša brivska rezilca! Rotbart! Najboljša nemška firma, Rotbart! Po naše rdeča brada! Kakor nalašč za vas, gospod!«

Bregar besen pogleduje krošnjarja, ki mu je zastavil pot.

Se Dalmatinec norčuje iz njegovih rdečih ščetin, ki jih že tri dni ni obрил?

»Samo dvajset dinarjev, gospod! Samo dve banki!«

»Ne potrebujem!« bi si rad znebil vsiljivca, obenem pa se nehote začudi, ko na peronu zagleda celo gručo podobnih krošnjarjev kakor krošnjar pred njim. »Le odkod ste se vzeli?«

»Izginali so nas, gospod! Iz Nemčije so nas izgnali,« pojasnjuje krošnjar njemu in drugim, ki so se nabrali okrog krošnjarja, čeprav ga Bregar nič več ne posluša in se hoče preriniti iz gruča. A tu so tudi drugi, takšni, ki bi radi zvedeli zakaj.

»Zakaj?« jim pojasnjuje Dalmatinec: »Rekli so: V Jugoslaviji preganjajo naše ljudi, a mi bomo Jugoslovane! Zato vzemite svoje krošnje, s katerimi ste prišli, in s prvim vlakom zapustite Nemčijo! In zdaj smo tu. Da bi vrag tiste v Beogradu! Najprej so s korupcijo obogatili sebe in osiromušili državo, nas pa pognali v svet s trebuhom za kruhom, potem pa ti še zganjajo tako politiko, da se je razsrdil Hitler in nam pokazal vrata.«

Ljudje se čudijo.

»Eh, ko bi vedel v mladih letih, ko sem se šel kot prostovoljec bit iz ruskega ujetništva na solunsko fronto, bi poslal tistega generala, ki nas je nabiral po Rusiji, v majčino...«

»Kaj bi ga pošiljal, morda vas bo domovina potrebovala, če nas Hitler napade.«

»Meni ne bo zraven! Če me ni poznala, ko sem potreboval delo in kruh, je zdaj tudi jaz ne bom poznal.«

»In ti si jugoslovanski državljani?« se oglasi iz gruča ogorčen glas.

»Žal! Ko bi ne bil, bi ne bil zaradi te preklete države v Nemčiji ob delo in kruh!«

»Se zavedaš, kaj govoriš?«

»Prav dobro. Če me domovina ni poznala, ko bi mi morala dati delo, ni treba, da me pozna sedaj. Če mi bo vsilila puško v roke, jo bom odvrget in dvignil roke!«

»Fuj, izdajalec,« zamrmra nekaj glasov v gruči.

»Prav tak, kakor je bila domovina do mene! Vam nisem rekel, da sem se v prvi vojni kot dobrovoljec bil na solunski fronti? Za tole Jugoslavijo sem se tepel! Za domovino, sem mislil! Pripravljen sem bil umreti zanj! Ko pa smo zmagali, me domovina ni več poznala.«

»Ti da si bil dobrovoljec?«

»Bil. A mi je žal! Ta domovina, v kateri nisem imel pravice do dela in kruha, nima nobene pravice do mene in do meni enakih. Ta domovina naj terja žrtve od tistih, ki jih je dvajset let pestovala v blaginji in bogastvu! Do mene, ki sem se zanj bil, nima nobene pravice!«

»Bi rad, da ti razbijemo krošnjo in gobec?«

»Vi kar zbijte! Kdo bo udaril prvi?«

»Ne poslušajte ga! Malce je nor! Vselej filozofira. Solunaš je. In solunaši so občutljivi. Verjeli so, da njihova slava ne bo nikoli zatonila,« pojasnjuje krošnjarjevo obnašanje drugi krošnjarji.

Toda nekdo je že pripeljal policijskega agenta in krošnjar mora z njim.

»Kaj ima od takega gobeždanja? Zaprli ga bodo!«

»In vendar, če pomisliš s preprosto pametjo, je

v nečem imel prav. Večkrat bi se bilo treba zamisliti nad tem: država, ki že dvajset let po nepotrebnem razmetuje bogastvo, dopušča korupcijo in redi lenuhe, ki so se zatotili na oblasti, namesto da bi zagotovila delo vsem, ki bi radi delali, naj ne pričakuje, da jo bodo ljudje, ki so morali v svet, ljubili ali celo branili. Vračali ji bodo, kar so od nje prejeli...«

Tako se na glas ali pa samo šepetaje pogovarjajo ljudje. Bregarja pa ni več med njimi; zapustil je postajo, čim so se v pogovor z dalmatinskim krošnjarjem zapletali drugi, in se napotil proti Prosvetnemu domu, proti katakombam.

»Kakšen pa si,« ga že pri vhodu v klet ustavi strokovni tajnik Rajmar in mu pripoveduje, da ga je iskal že doma.

»Doma?« mu ni prav. Ana je prav gotovo bila zopet objokana. Za vsako malenkost preteka solze in misli, da ga bo ganila, kakor bi ne vedel, da so ženske solze poceni, a Anine celo dvakrat poceni. Mogoče si jih ni niti obrisala in se med jokom pritoževala Rajmarju čezenj. In zdaj se bo moral Rajmarju opravičevati zaradi njenih solz in mu dopovedovati, kakšen križ je Ana, ki ga nikoli ni mogla razumeti in ki še sedaj ne razume, da politika ni zabava, marveč boj, ki ga je treba bojevati, če hočeš priti na površje in na površju tudi ostati. »Zena je seveda sitnarila?«

»Ne. Rekla je, da si že odšel.«

To je od nje lepo, si priznava Bregar. Kaj takega bi od nje ne pričakoval.

»Potem sem te iskal v katakombah in drugih gostilnah.«

»Je kaj posebnega?«

»Da, ob petih bo sestanek. Morda pride sam Smajd?«

»Smajd?«

»Da. Baje ima nova navodila, kako naj usmerimo svojo politiko. Verjetno v Dravski banovini ne bo večjih zamenjav na oblasti. Morda sploh nobene, čeprav položaj splošne oblasti v državi še vedno ni povsem jasen.«

»Torej bomo ostali na konju?« se zdijo Bregarju Rajmarjeve besede kot balzam, ki mu lije na dušo.

»Mogoče. A ti se vsaj obrij, saj si kot levi razbojnik.«

Da, seveda, obriti se mora. Pred Smajda vendar ne sme neobrit. Smajd ga tako visoko ceni. Najbrž bi se na tihem zgražal, ko bi ga videl kosmatega kot Judeža Iškarijota, preden se je obesil.

Judež Iškarijot? Ne, tako ne sme imenovati sebe, čeprav ga je nekdo danes že tako imenoval. Morda ga je samo zato, ker ga je videl kosmatega in obupanega. In obupan je bil zares, saj bi se drugače ne zanemarljivo in bi se obрил kakor sleherni dan. Prehitro ga je zajelo malodušje. Če bo prav, bo ostalo vse pri starem na občini in v tovarni in on bo ostal občinski odbornik in uradnik.

Kako malo besed je bilo treba in njegovo razpoloženje se je spremenilo. Tako razmišlja, ko stopa v brivnico, ki je na istem krilu prosvetnega doma kakor vhod v katakombe.

Brivnica pa je polna. Sobota je. A do petih je samo še četrt ure. Toda ljudje, ki potrpežljivo čakajo, kdaj bodo prišli na vrsto, ga spoštujejo ali pa se ga boje, kar je eno in isto. Tudi sam je včasih, ko je bil še »nič«, spoštoval ljudi, ki so bili »nekaj«, zato, ker se jih je bal in ker je čakal, da bi opazili njegovo spoštovanje in mu morda pomagali, kadar bi potreboval njihovo »dobro besedo« ali zaščito. Zdaj je sam tak ali pa vsaj med tistimi, od katerih je odvisna usoda teh ljudi. Zato se mu ne zdi nič čudno, da nihče ne ugovarja, ko pravi brivskemu pomočniku, da nima časa in da bi bil rad takoj obrit. Tudi ta, vnovič prebujena zavest lastne veljavnosti ugodno vpliva na njegovo razpoloženje.

Cez deset minut je že v pisarni tajništva Zveze združenih delavcev in nameščencev.

3

Pisarna tajništva zelene strokovne organizacije je ozka, komaj za spoznanje širša kakor okno, obrnjeno proti cesti in postaji. Pisalna miza, telefon, omara in nekaj stolov je vse pohištvo, ki ga premore. Edini okras je slika pokojnega dr. Antona Korošca, ki je pred nekaj meseci umrl v Beogradu nenadoma in v skrivnostnih okoliščinah. Med ljudmi krožijo celo novice, da ga je nekdo, bolje neki neznani general, umoril. Zdaj bi tem govoricam verjeli skoraj sami. Morda so že takrat generali poizkušali odstaviti zeleno vlado?

Uporabniki cest

Lani je izšel novi temeljni zakon o varnosti prometa na javnih cestah. Ta predpis je znatno posegel v prometne razmere in urejanje prometa pri nas. Predvsem je to enoten predpis, ki zajema vsa osnovna vprašanja o cestnem prometu, na osnovi katerega bodo republiške skupščine izdale svoje zakone. Naša skupščina bo ta zakon sprejela v kratkem.

Temeljni zakon ureja predvsem osnovna načela prometne varnosti, prometna pravila, prometne znake, zadeve voznikov motornih vozil, določbe o registraciji vozil ter drugo. Podrobno predpisuje kazenske sankcije za kršitev prometnih predpisov, zlasti pa je pomembna kategorizacija kršitev.

Temeljni zakon je odpravil razliko med poklicnimi in amaterskimi vozniki in na novo uredil vprašanje voznikov motornih koles za kategorijo do 125 cm. Določa tudi levo stran za hojo pešcev, kjer ni pločnika, strožji režim v križiščih in na prehodih. Spremenjene so tudi določbe o največji dopustni hitrosti, uveden je sistem kontrolnih zdravniških pregledov in določene metode za ugotavljanje vožnje pod vplivom alkohola. Predpisane so znatno strožje kazni, zlasti pa je kategoriziranih znatno več primerov, za katere se izreče varstveni ukrep odvzema voznškega dovoljenja, ali prepoved opravljanja voznškega poklica.

V Sloveniji je bilo od 1. januarja do 17. maja 1966 2720 cestno prometnih nesreč, od tega 121 smrtnih. Pri teh nesrečah so v 146 primerih sodelovali otroci in mladinci, 7 je bilo mrtvih, 153 otrok pa je dobilo telesne poškodbe.

Z ozirom na gostoto prometa na naših cestah in relativno veliko število prometnih nesreč, je nujna čim širša in popolnejša cestno prometna vzgoja. Pri tem ne smejo biti in niso izjema tudi naši najmlajši. Zaradi tega imajo v vseh šolah posebna predavanja. Da je takšen način cestno prometne vzgoje potreben in koristen, lepo potrjujejo tile podatki:

V 146 cestno prometnih nesrečah, pri katerih so sodelovali otroci in mladinci, so bili krivi le-ti v 125 primerih. Predšolski otroci so udeleženi v tej številki s kar 55 %, osnovnošolski otroci pa s 35 % in mladinci z 10 %.

Če pogledamo vzroke teh nesreč, vidimo, da prednjači nepravilna vožnja s kolesom v 22 primerih, igranje na cesti 5 primerov, obežanje na vozila 2 primera, ostalih 8 primerov pa je bilo zaradi različnih drugih vzrokov.

Vse to nam narekuje, da moramo otroke vedno in povsod opozarjati na nevarnosti, ki preže nanje na cestah, še posebno pa bo važno to opozarjanje sedaj, ko se začno počitnice in bodo otroci imeli po eni strani dosti več časa, po drugi strani pa jih v šoli ne bodo opozarjali na nevarnosti na cestah.

Uspel večer narodnih pesmi

Jeseniški zborovodja Polde Ulaga se je v zadnjem času lotil kar sam težke naloge: pomagati pri poživljanju zborovskega petja na Jesenicah, pomladiti vrste pevcev. Zato je prevzel poleg komornega pevskega zbora jeseniške »Svobode«, ki ga vodi že vrsto let tudi strokovno vodstvo zbora martinarjev iz železarne in deset mladih fantov iz poklicne industrijske šole, ki so se tudi želeli organizirano ukvarjati s petjem. Sadove letošnjega dela vseh treh pevskih ansamblov in njihovega zborovodje smo imeli priliko slišati na koncertu, ki je bil preteklo sredo v dvorani gledališča »Tone Čufar«.

Program tega koncerta je bil izbran tako, da smo poslušali samo slovenske narodne pesmi v priredbah različnih avtorjev. Najprej so nastopili fantje iz poklicne industrijske šole, ki so pogumno zapeli šest pesmi in pri tem pokazali za debut kar dosti smisla in volje, da bi opravili svojo nalogo čim boljše. Zboru martinarjev, ki ga je sestavljalo 17 pevcev se že pozna, da se ukvarja zborovodja z njimi dalj časa. Njihova interpretacija sedmih skladb je bila prikupna in če bodo še v bodoče tako vztrajno ter z voljo hodili na vaje lahko računamo, da bo zbor ne samo obstojal, temveč tudi kvalitetno napredoval. Brez dvoma pomeni že ustanovitve in stalno delo tega zbora, ki ga sestavljajo delavci dveh najtežjih metalurških delovnih enot — železarne, to je martinarne in elektro jeklarne izreden uspeh na področju kulturnega izživljanja članov kolektiva železarne.

Komorni zbor DPD »Svobode« Tone Čufar je nastopil verjetno nekoliko ckrnjen, kar se je poznalo posebno pri ženskih glasovih in je svoj program sedmih narodnih pesmi odpel solidno. Ven-

dar bi mu delna pomladitev z nekaj pevci in pevkami koristila, ker bi s tem tudi lahko bolj energično zastavil svojo pot na področju programske politike, ki ima najbrž tudi svoj vpliv na njegovo sedanje delo.

Ob koncu smo lahko poslušali še moški zbor, ki so ga sestavljali pevci treh zborov. Zapeli so tri narodne in zaključili s popularno Kernjakovo »Mojcej« v kateri je zapel solo znani jeseniški baritonist Jaka Jeraša.

Koncert je uspel, saj nam je predstavil dva nova jeseniška vokalna ansambla, ki se organizirano ukvarjata s tovrstno glasbeno dejavnostjo. Morda smo lahko bili nekoliko razočarani nad obi-

skom, kajti kljub temu, da so bile karte odkupljene s strani sindikalne organizacije železarne in podeljene zainteresentom zastoj, je bilo obiskovalcev samo približno za pol dvorane. Vendar tisti, ki so bili prisotni so zapustili dvorano zadovoljni, saj so lahko dobro uro poslušali lepe narodne pesmi.

Ob koncu naj omenim še to, da smo končno le uspeli urediti tudi napovedovanje na naših kulturnih prireditvah, saj napovedovalec jeseniške radijske postaje tov. Leo Lipicar zadnje čase vedno solidno opravi to delo. In tako je prav, kajti dobro napovedovanje lahko takšno prireditev precej poživlji, slabo pa pokvari, saj smo to na Jesenicah tudi že doživeli! K.

Upravni odbor sklada za izobraževanje strokovnih kadrov občine Jesenice

razpisuje

za šolsko leto 1966/67 naslednje štipendije:

- 2 štipendiji za študij matematike—fizike na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo
- 2 štipendiji za študij matematike—fizike na pedagoški akademiji
- 2 štipendiji za študij tehnične vzgoje—fizike na pedagoški akademiji
- 2 štipendiji za študij defektologije na pedagoški akademiji
- 2 štipendiji za študij turizma in gostinstva na višji ekonomsko-komercialni šoli
- 2 štipendiji za študij na srednji vzgojiteljski šoli
- 4 štipendije ne glede na vrsto študija za socialno šibke in nadarjene učence

Prosilci naj pošljejo vloge skupščini občine Jesenice — oddelku za družbene službe, kolkovane z N din 0,50 državne takse.

Vlogi naj bo priloženo:

- potrdilo o premoženjskem stanju staršev
- potrdilo o dohodkih staršev
- zadnje šolsko spričevalo
- mnenje šole in mnenje poklicne svetovalnice Zavoda za zaposlovanje delavcev Kranj — podružnica Jesenice.

Razpis velja do 30. junija 1966.

Preprečujemo širjenje črevesnih obolenj?

Vsako poletje zelo poraste število črevesnih obolenj. Ker prav sedaj vstopamo v ta letni čas, smo se odločili za ponatis drobne knjižice Zavoda za zdravstveno varstvo v Kranju, v kateri je dr. Ana Krakerjeva objavila prispevek z enakim naslovom.

Vsako poletje poraste število črevesnih obolenj. Vsi smo sokrivi pri širjenju teh obolenj, če se ne ravnamo po higienskih načelih. Že majhna malomarnost lahko sproži večji plaz takih obolenj.

Značilno za črevesna obolenja je, da se razvijejo le, če pride okuženo živilo ali okužena pitna voda v naša usta, od tam pa naprej v želodec in črevesje. Živila so lahko okužena z mikrobi, ki živila kvarijo, ali so že na živilih klice raznih črevesnih nalezljivih obolenj.

Mikrobi so s prostim očesom nevidna živa bitja, ki se v ugodnih pogojih zelo hitro razmnožujejo. Vsake četrt ure se prepolovijo in v 6 urah iz enega samega mikroba razvije 6 milijonov novih. Mikrobi potrebujejo za svojo rast hrano, vlago in

toplotu. Ločimo škodljive in koristne; škodljivi povzročajo nalezljive bolezni ali kvarijo živila.

Nalezljive črevesne bolezni so: tifus, paratifus, griža, obolenja z ostalimi salmonelami, otroška ohromelost, nalezljiva zlatenica in nekatera virusna obolenja. Blato prenaša tudi črevesne parazite: velike in male gliste, trakulje in druge. Včasih smo rekli, tifus je bolezen umazanih rok, grižo v glavnem prenašajo muhe. Tem vzrokom moramo prišteti še okolnost, da živimo tesno drug ob drugem, da postaja preskrba z zdravno pitno vodo vse težja, čedalje več smeti je treba odstranjevati, kanali ne zadoščajo več, okužba preko pitne vode ali preko skupnega živila lahko postane usoda za veliko število ljudi.

Pokvarjena živila so strupena ali

zaradi razkroja beljakovin ali zaradi strupov, ki jih izločajo bakterije. Posebno hudo strup izločajo v živila bakterije iz gnojnih ran ali od gnojnih mandeljev. S kuhanjem uničimo bakterije, a strupi ostanejo. Mraz mikrobom ne škoduje, samo razmnožujejo se bolj počasi. Zato smemo dajati v hladilnik le sveža živila, medtem ko se slaba živila še naprej kvarijo; ko pridejo na toplo, mikrobi s podvojeno močjo uničujejo živila.

Prvi pogoj za zdravo življenje so neoporečna živila. Živila se lahko okužijo pri proizvodnji (bolna žival), ali naknadno zaradi nehygieničnega postopka pri predelavi, prevozu, skladiščenju, prodaji ali pri dokončni obdelavi. Gospodinja ali kuhar v javnih obratih prevzame vso odgovornost za to, da pripravljata obroke hrane iz zdravih in svežih živil. Če kaže živilo le najmanjše znake kvarjenja, je bolje, da ga zavržemo, kakor da

postanemo krivi masovnega zastrupljenja.

Tako obolenje z zastrupljeno hrano večkrat hitro mine, pogosto pa bremo tudi o smrtnih primerih. Previdni moramo biti, kadar se poslužujemo konzerv in raznih poltrajnih ali trajnih izdelkov. Ne kupujmo sumljivih živil ali živil s pretečenim rokom trajanja. Najbolje je, da obvestimo sanitarno inšpekcijo. Posebno nevarnost predstavljajo živila, ki vsebujejo veliko vlage in se zaradi toplote v poletnih mesecih hitro kvarijo. Sem štejemo: zmleto meso, francosko solato in druge krompirjeve salate, sladoled, kremove rezine, hrenovke; škodljiva so tudi pogreta živila, predvsem golaž, vampi. Nič koliko zastrupljenj zabeležimo s starimi sendviči.

Mleko je najbolj razširjeno in dragoceno živilo. Hranimo ga v zelo hladnem prostoru in ga po kuhanju hitro ohladimo. Za dojenčke kuhamo mleko 5 minut in ga ves čas mešamo. Okuženo mleko je predvsem dojenčkom zelo nevarno, saj povzroča hude poletne driske. Če se pasteurizirano

Na Koroški Beli adaptirajo šolsko poslopje

Novo šolsko poslopje so na Koroški Beli zgradili že pred drugo svetovno vojno. Takrat so opustili tudi šolsko poslopje, v katerem so poučevali pred vojno. Novo šolsko poslopje je zadoščalo za takratne potrebe, vendar so po osvoboditvi postale učilnice že premajhne, saj je bilo šoloobveznih otrok vedno več. O izgradnji novega šolskega poslopja ali adaptaciji stare šole, kot jo imenujejo na Koroški Beli, so se v zadnjih letih večkrat pogovarjali na zborih volivcev in ob raznih drugih prilikah.

V prvih povojnih letih so v starem šolskem poslopiju oziroma v nekdanjih učilnicah stanovale družine, pred tremi leti pa so se preselili v druga stanovanja, železarna pa je stavbo začasno spremenila v stanovanja samskih delavcev, ki so sodelovali pri montaži nove bluming valjarne. Že takrat so uredili sanitarije in napeljali centralno kurjavo z namenom, da bo pozneje koristno služila tudi za potrebe osnovne šole.

Pred nekaj dnevi so začeli delavci podjetja SGP Gorica s temeljitim popravilom stavbe. Gradbena dela bo financirala železarna v višini 25 milijonov dinarjev, opremo za nove šolske prostore pa bo financirala občina. Tako bo že v prihodnjem

šolskem letu osnovna šola na Koroški Beli pridobila sedem novih učilnic in tri kabinete. Sedanji vhod z glavne ceste bodo zaprli in bo vhod v obnovljeno šolsko stavbo mogoč le iz sedanje šolske stavbe. Ko bo imela osnovna šola na Koroški Beli na razpolago nove učilnice, bo lahko za višje razrede uvedla enoizmenski pouk, za nižje pa enopolizmenski pouk. S preureditvijo stare šole na Koroški Beli bo na tem področju rešen problem s šolskimi prostori za daljše obdobje.

or

Pretekli ponedeljek so se v dvorani gledališča Tone Čufar predstavili jeseniškemu občinstvu številni gojenci Glasbene šole s svojim javnim nastopom. Poslušali smo pianiste, violiniste, čeliste, pihalce, harmonikarje in gojence solo petja, ki so posamezno ter v ansamblih prikazali številnemu občinstvu svoje znanje. Poleg tega smo prvič videli na javnem nastopu tudi gojenke baletnega oddelka.

Na tem nastopu smo lahko poslušali tudi mladinski orkester in mladinski pevski zbor, ki sta pod vodstvom prof. Ivana Jenka izvedla več skladb. Le-te je priredil ali pa napisal dirigent sam in

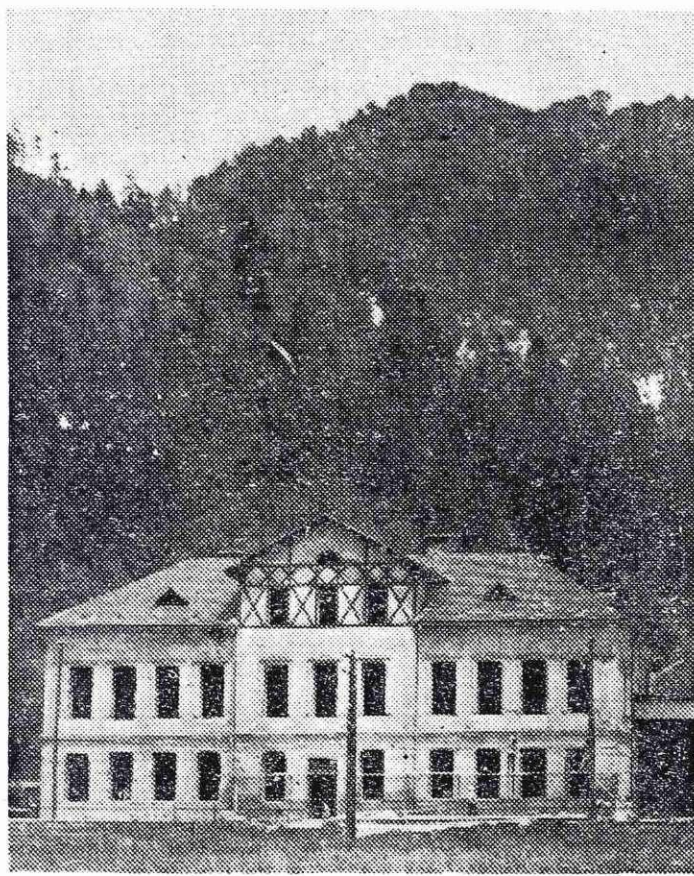
mu moramo dati za ves njegov trud, ki ga je imel s pravo nastopa orkestra in mladinskega zbora še posebno priznanje.

Letošnji nastop gojencev Glasbene šole je pokazal, da imamo na tem zavodu številni kader mladih in najmlajših glasbenikov, ki bodo postopoma lahko zamenjali starejše. S tem je dano zagotovilo, da bomo imeli na Jesenicah tudi v prihodnje kader, potreben za izvajanje kulturne dejavnosti na glasbenem področju.

Žal tokrat ne moremo mimo te prireditve brez kritič-

ne pripombe. Bila je predolga, saj je trajala točno 2 in pol uri, tako da se je proti koncu močno zasedena dvorana skoraj izpraznila. V prihodnje bo treba planirati program tako, da ne bo predolg in to predvsem na ta način, da bo vsak gojenec nastopil samo enkrat in da bodo izvajana dela krajša, oziroma izvedena le po en stavek. S tem bo prireditev samo pridobila in bodo brez dvoma tako poslušalci, kakor tudi izvajalci, ki so ob koncu nastopali pred skoraj prazno dvorano, bolj zadovoljni.

K.

SGP Gorica bo temeljito popravila staro osnovno šolo na Koroški Beli in v njej uredilo 7 novih učilnic in 3 kabinete

DELOVNA SKUPNOST OBRTNEGA PODJETJA ZA VZDRŽEVANJE HIS, STEKLARSTVA IN KOMUNALNE DEJAVNOSTI JESENICE, Mencingerjeva ulica 1

razpisuje delovno mesto

UPRAVNIKA

Poleg splošnih mora kandidat izpolnjevati še enega od naslednjih pogojev:

1. da je obrtni mojster z 10-letno prakso na vodilnem mestu ali
2. VK delavec s 15-letno prakso na delovnih mestih obrtne stroke.

Pismene ponudbe z dokumentacijo, da izpolnjuje pogoje pod točko 1. ali 2. tega razpisa in opisom dosedanjih zaposlitev pošljite na gornji naslov.

Osební dohodki po pravilniku o osebnih dohodkih. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Kmalu bodo začeli z gradnjo nove trgovine na Koroški Beli

Na UOS so nam povedali, da so bila v preteklih dneh rešena vsa odprta vprašanja v zvezi z izgradnjo nove trgovine na Koroški Beli. Novo trgovino bo gradilo trgovsko podjetje »Zarja« z Jesenic in je lokacija že odobrena. V bližnji prihodnosti pričakujejo še gradbeno dovoljenje. Šef gradbišča SGP Go-

rica tov. Benuti pa je povedal, da bodo z gradbenimi deli začeli takoj, ko bo izdano gradbeno dovoljenje in zbrana potrebna dokumentacija. Iz tega sklepamo, da bodo kmalu začeli z gradnjo prepotrebne trgovine in ugodili željam prebivalcev Koroške Bele.

or

mleko skisa, je nezdravo, ker se je kisanje vršilo zaradi preživelih škodljivih bakterij. Če pade v mleko muha, moramo tako mleko zavreči, ker ne vemo, kakšne škodljive klice je zapustila v mleku.

Drugi pogoj za zdravo življenje je **zdrava pitna voda** v zadostnih količinah. Če opazimo, da je voda kalna ali da ima neprijeten vonj, je najbolje, da jo prekuhamo in šele tako uporabljamo za pitje, splakovanje jedilne posode, pranje solate, umivanje rok, obraza in ust. Enako postopamo, če vode zmanjka in smo jo šli iskati v kakšno drugo zajetje ali če na izletu uporabljamo vodo, ki je ne poznamo. Voda iz večjih vodovodov je redno pod nadzorstvom zdravstvene službe in je po potrebi tudi klorirana. Vendar moramo biti previdni predvsem takrat, ko vode zmanjkuje in nastane v ceveh pod pritisk, ki srka okužbo skozi okvare v vodovodnem omrežju.

Tretji pogoj za ohranitev zdravja je redno in pravilno **odstranjevanje človeškega blata in vode**. Nikdar ne vemo, če nismo morda postali bacilo-

nosec in če se v našem blatu poleg navadnih črevesnih bakterij ne nahajajo tudi klice nevarnih črevesnih bolezni. Opravljena potreba zunaj v prosti naravi pomeni hitro širjenje črevesnih obolenj. Dež lahko spere klice globoko v zemljo ali pa muhe raznesejo na tačkah kužnino na živila (kruh, sadje) ali celo na jedilni pribor. Zavedajmo se, da smo lahko krivi težkega črevesnega obolenja pri drugih, če smo malomarno opravljali svojo potrebo. Zelo važno je, da uredimo stranišča in odvajamo odplake tako, da ne morejo povzročati škode.

Stranišče mora biti najbolj čist del stanovanja, enako velja za stranišče v gostiščih, zdravstvenih ustanovah in drugod, kjer ga uporablja več ljudi. V stranišču mora biti papir, milo in čista bela brisača, papirnata brisača ali fen. Po vsaki uporabi stranišča moramo takoj potegniti vodo in si umiti roke. Stranišče moramo zapustiti takšno, kakršno želimo, da ga najdemo; razkužujemo ga tako, da z razkužilom umijemo sedno desko, ročaj in vrvico za vodo ter kljuko na vratih. Iztrebke posipajmo s kloro-

vim ali živim apnom, kadar to odredi zdravstvena služba.

Greznice morajo biti nepropustne, dvoprekatne, da se bolezenski mikrobi prej uničijo, predno odteče vsebina greznice naprej. **Kanali** morajo biti nepropustni, položeni vsaj pol metra globlje kot vodovod; redno jih je treba čistiti in vzdrževati, da se ne bi voda vračala ali pronicala v zemljo ali jo poplavljal. V čistilnih napravah moramo odplake prečistiti.

Umazane roke so zelo pogost prenašalec črevesnih obolenj. Na nečistih rokah najdemo redno črevesne bakterije. H kulturi vsakega človeka spada, da si po vsaki uporabi stranišča umije roke. Če smo roke umazali z denarjem, s kljukami, ali če smo prijeli kakršnokoli kužino in umazan predmet, si umijmo roke. Preden začnemo pripravljati živila in preden začnemo jesti, si umijmo roke. Umijmo jih s toplo tekočo vodo, milom in s ščetko. Kadar smo si umili roke v skledi, naj nam nekdo oblije roke še s čisto vodo. V mrzli vodi in brez mila ne splaknemo bakterij z rok, odstrani se le površna umazanija. Če

si obrišemo roke z umazano brisačo, smo jih ponovno okužili. Preko umazane brisače ali celo skupne brisače se širi mnogo črevesnih in kožnih obolenj. Zato naj ima vsak svojo brisačo. Navadimo otroke zgodaj na red in čistočo, predvsem pa na umivanje rok. Nohti naj bodo kratko pristriženi, zanohtje pa čisto. V trgovinah in gostilnah ne sme ista roka prijematí za kruh in za denar.

Kadar zdravstvena služba odredi **razkuževanje rok**, si roke najprej temeljito umijemo, vso milnico splaknemo, namočimo roke v 3% raztopini razkužila aseptola ali dezola 3 minute, z rok otresemo kapljice ter pustimo, da se roke posušijo. Razkužilo postavimo pred stranišče in v kuhinjo. Pazimo, da ne bi otroci ali kdo drug razkužilo popil; to je strup!

Sadje je že na drevesu lahko okuženo, kadar prileti iz stranišča muha na sadje. Pa tudi prodajalci sadja ga lahko okužijo z rokami ali s kapljicami iz ust. Zato ne uživajmo neopranega sadja! Pridelovalci zelenjave, nikar ne zalivajte z gnojico, ko je zelenjava že vzklila!

Letovanje v Baški

Letos je minilo 15 let, odkar je jeseniško društvo TVD Partizan prvič postavilo šotore v Kranjski gori in 10 let, odkar so prvič postavili šotore v Baški.

Lani je železarna odstopila društvu 16 vikend hišic, ki bodo skupaj s šotori omogočile letovanje 120 otrokom v eni izmeni. Zaradi hišic so lani spremenili tudi kraj taborjenja, morali pa so investirati tudi nekaj več sred-

stev, saj bodo postavili še kuhinjo in skladišče.

Letos bo Baška sprejela v štirih izmenah okoli 500 otrok iz vrst učencev, vajencev, dijakov in študentov ter odraslih članov TVD Partizan.

Solski otroci bodo plačali

za 14-dnevno taborjenje, vključno z vožnjo v obe smeri, 12.850 S dinarjev. Ker bo prispeval sklad za preventivo KZSZ po 4.000 din na udeleženca bo plačal vsak otrok le 8.850 S din.

Mladina in aktivni člani osnovnih organizacij ObZTK Jesenice, ki so zaposleni bodo plačali 11.500 S dinarjev; v to vsoto nista všteta prevoz in kopališka taksa.

Vsi ostali interesi, ki bodo lahko letovali v Baški, če bodo to dovoljevale zmogljivosti tabora, bodo plačali za 13-dnevno oskrbo in bivanje 15.000 S dinarjev. Seveda plačajo poleg tega še prevoz in kopališko takso. Če bodo posamezni gostje v taboru le nekaj dni, bodo plačali

za hrano 1.000 in za prenočišče 200 S din dnevno.

V taborjenje je vračunano: 1. dan vožnje na taborjenje, 12 dni efektivnega taborjenja in 14. dan povratek. Za povratek bodo udeleženci dobili suho hrano, ki je vračunana v stroške taborjenja.

V prvi izmeni bodo taborili otroci iz osnovne šole »Prežihov Voranc« Jesenice — od 2. do 15. 7. V drugi izmeni TVD Partizan Javornik in ostale osnovne šole, vključno Koroška Bela — od 15. 7. do 28. 7. V tretji izmeni TVD Partizan Jesenice, Zirovnica, Hrušica in člani športnih organizacij — od 28. 7. do 10. 8. V četrti izmeni otroci iz osnovne šole »Tone Čufar« Jesenice in ostali — od 10. 8. do 23. 8.

Odhod vseh skupin z Jesenic bo v navedenih dneh ob 6.33 uri z vlakom, v Baško pa bodo prispeli ob 17.50 uri. Iz Baške se bodo vračali zjutraj ob 6.35 in prispeli na Jesenice ob 15.21 uri.

Rok za prijavo je 1. julij. V kolikor se osnovne organizacije ne bodo pravočasno prijavile, pozneje njihovih prijav ne bodo mogli upoštevati. Prijava mora vsebovati ime in priimek, spol, rojstni datum, pri šolskih otrocih, pa tudi šolo, ki jo obiskujejo. Po zaključenih prijavah bodo vsem sporočili, v katero izmeno so njihovi prijavitelci uvrščeni, obenem pa jim bodo poslali tudi poslovnik o tabornem redu na taborjenju v Baški.

T. S.

RAZPIS

za vpis v 1. letnik gimnazije Jesenice za šolsko leto 1966/67

Gimnazija Jesenice bo v šolskem letu 1966/67 odprla 4 oddelke v 1. letniku. Prošnje za razpis je treba vložiti do 20. junija na naslov: Razpisna komisija pri gimnaziji Jesenice.

Pogoji za vpis so naslednji:

1. uspešno dovršena osemletna osnovna šola
2. starost do 17 let.

Kot prošnje na razpis naj kandidati izpolnijo Prijavo za vpis v 1. letnik gimnazije (obr. 1,20), ki se dobi v knjižarni. Priložiti pa je treba naslednje dokumente:

1. dijaško knjižico iz vseh višjih razredov osnovne šole
2. zaključno spričevalo v originalu
3. mnenje šole o dijakovi sposobnosti, prizadevnosti obnašanju in nagnjenjih
4. morebitno priporočilo organizacije ali ustanove (Zveza borcev, organ za soc. skrbstvo itd.), ki dijak priporoča za vpis.

Prijave je treba kolkovati z din 50.— državne takse. Na zadnji strani mora vsak kandidat navesti naslednje:

Katerega tujega jezika se kandidat želi učiti poleg angleščine, ki bo na šoli obvezen tuji jezik. Drugi tuji jezik, ki bo prav tako obvezen, si bodo dijaki lahko izbirali. Za izbiranje prideta v poštev naslednja tuja jezika: ruščina in francoščina.

Kandidati bodo opravljali sprejemni izpit iz slovenskega jezika, angleškega jezika in matematike. Izpiti bodo od 21. do 23. junija. Sprejemnega izpita ne bo treba opravljati dijakom, ki so imeli v 8. razredu osnovne šole odličen uspeh. Dne 20. junija ob 9.30 uri naj se zberejo prijavitelci v gimnaziji (učilnica 4. c letnika), da bodo vedeli za razpored izpitov.

Razpisna komisija bo izbrala kandidate na osnovi priloženih dokumentov in rezultatov pri sprejemnih izpitih.

Vsi kandidati naj se 30. junija ob 10. uri zberejo v učilnici 4. c letnika, da bodo zvedeli za rezultat razpisa.

RAZPISNA KOMISIJA

Železarji - sindikalni prvaki Slovenije

Od 2. do 6. junija je bilo v Portorožu 18. sindikalno moštveno prvenstvo Slovenije, na katerem so nastopila moštva iz Cerknice, Ljubljane, Štor, Raven, Kopra, Vidma pri Krškem, Ruš, Jesenic, Celja, Novega mesta in Kranja.

Kot sindikalni prvak tekmovalne skupnosti za Gorenjsko se je na to tekmovanje uvrstila tudi ekipa Železarne Jesenice ter drugoplasirana ekipa Tekstilindustrija iz Kranja. Skupno je sodelovalo 14 sindikalnih ekip, ki so igrale po sistemu vsak z vsakim. To se pravi, da je moralo vsako moštvo odigrati v treh dneh in pol 13 dvobojev, seveda s skrajšanim časom za razmišljanje. Vsekakor je bil to za vse ekipe velik napor, vendar pa ima ta sistem to dobro lastnost, da je uvrstitev ekip zelo realna, kar pri drugih sistemih ni.

Tudi sestav moštev je bil zelo kvaliteten, saj sta nastopila dva mojstra, štiri mojstrski kandidati, 19 I. kategorikov, 21 II. kategorikov, ostali pa so bili nižje kategorizirani igralci. Že pred pričetkom smo slutili, da bo

glavna borba za naslov prvaka Slovenije med ekipo Železarne Jesenice in po kategorijah mnogo močnejšo ekipo Izvršnega sveta iz Ljubljane, za katero so nastopili: 2 mojstra, 2 mojstrski kandidata in 2 II. kategorika.

Naša ekipa je takoj na začetku začela pridno zbirati točke in smo vodili od I. pa do zadnjega kola ter na koncu tudi zasluženo postali ponovno sindikalni moštveni prvaki Slovenije. To visoko priznanje smo tako osvojili že tretjič.

Odigrati smo morali 13 dvobojev, od katerih smo jih 12 dobili in sicer z Brestom iz Cerknice 5:1, Železarno Store 5:1, Litostrojem 4,5:1,5, Tomosom 6:0, Celulozo iz Vidma 6:0, Železarno Ravne 4,5:1,5, Rušami 5,5:0,5, Izvršnim svetom Ljubljana 3,5:2,5, Ingradom iz Celja 3,5:2,5, Prosveto iz Novega mesta 5:1,

Tekstilindustrija iz Kranja 4:2, in Železničarjem iz Ljubljane 4:2. Le dvoboj proti ekipi Elektroprojekta iz Ljubljane smo izgubili z 2,5:3,5.

Iz rezultatov je razvidno, da je naša ekipa igrala zelo solidno. Bilo je res nekaj manjših spodrsljajev, kar je pri takem številu odigranih partij tudi običajno. Vsekakor smo zelo veseli, da nam je letos ponovno uspelo osvojiti ta naslov.

Končni vrstni red:

1. Železarna Jesenice 59 točk, 2. Izvršni svet Ljubljana 57 točk, 3. Ingrad Celje 52,5 točk, 4. Železarna Ravne 50,5 točk, 5. Elektroprojekta Ljubljana 50 točk, 6. Litostroj Ljubljana 45,5 točk, 7. Železničar Ljubljana 34,5 točk, 8.—9. Tekstilindustrija Kranj in Železarna Store 32 točk, 10. Ruše 30,5 točk, 11. Prosveta Novo mesto 30 točk, 12. Celuloza Videm Krško 29,5 točk, 13. Brest Cerknica 25 točk, 14. Tomos Koper 18 točk.

Zdravko Zupan

Muhe ne bodo imele od česa živeti, če bomo umazano posodo sproti pomivali in vse ostanke hrane sproti odstranjevali. Drobtinice ne spadajo na tla, tam so še naprej hrana muham. Danes menda ni več gospodinje, ki bi pri pomivanju posode ne uporabljala detergenta (bis, cet ali podobno), da bi se posoda lepše svetila. Seveda jo moramo nato splakniti z vročo vodo. Če kozarec pomijemo samo z mrzlo vodo, je prav tako, kakor da ga nismo pomili.

V poletju so muhe huda nadloga. Ne samo, da so neprijetne; s tačkami lahko prenašajo petintrideset bolezni. Ni dovolj, da preprečimo muham dostop v prostore in da živila pred njimi pokrivamo; preprečevati moramo tudi mušji zarod. Če bi smeti pravilno odmetovali v smetnjake ali v za to pripravljene koše; če bi smeti redno odvažali in jih sežigali ali zakopali; če bi gnojišča enkrat tedensko prekopali, tako, da bi vrhnje plasti prišle v notranjost gnojišča, kjer je visoka temperatura in mušja jajčeca

odmro, tedaj bi precej zatrla muhe. Ko odlagamo smeti na zemljo, zlezejo mušje ličinke vanjo in prilezejo na dan, ko smo smeti odstranili. Posebno važno je zatiranje muh spomladi, saj zaredi en mušji par 8 milijonov potomcev. Proti muham škropimo z DDT tekočino, Lindanom, Muhomorom ali zažigamo dimne tablete. Živila moramo prej odstraniti. Kadar se drugače ne moremo ubraniti muh, pritrdimo na okna stranišče, shramb in kuhinjskih prostorov mreže. Poleg muh prenašajo okužbo lahko tudi ščurki, mravlje, mačke, miši in podgane.

Kakor kdo ravna s smetmi, taka je stopnja njegove omike. Smeti poleg smetnjakov, smrdljivi smetnjaki, odmetavanje smeti po cestah in na pod; smeti letijo iz imenitnih limuzin in iz vlaka. Te smeti predstavljajo veliko nevarnost za zdravje, kazijo našo lepo okolico in so pogosto nepotrebno delo tistim, ki morajo skrbeti za red in čistočo. Kako pridejo čistilci do tega, da svoje utrujene hrbte pripogibajo za našimi malomarno odvr-

ženimi cigaretnimi škatlami? Zakaj naj pade star človek na spolzkem olupku, ko ta padec lahko pomeni začetek starčkovega konca?

Se tako revno stanovanje je lahko čisto, le če imamo dobro voljo. Kaj je lepšega kot čisto in urejeno kmečko dvorišče? Kako lepe bi lahko bile zelenice med bloki in vhodi v bloke, če ne bi zanemarjali smeti in smetnjakov! Na otroška igrišča bi moral biti onemogočen dostop psom in mačk.

Za našo dobro počutje, za zdravje, je važen tudi red v prehrani, brez njega prav tako ne bo zdravja. Kadar jemo, si vzemimo dovolj časa. Hrana je treba jesti počasi in jo dobro zgrijeti. Med jedjo ne čitajmo, pa tudi prepričajmo se na kasneje. Skrbeti moramo za redno odvajanje. Dober in obilen zajtrk naj nam da moč za delo za ves dan, večerje pa naj bodo lahke.

Kadar zbolimo in se pojavijo bruhanje, driske, bolečine v želodcu, slabosti, temperatura ali podobna no-

iščimo zdravnika; morda je naše obolenje nalezljivo, morda bo potreben čimprejšen pregled blata ali krvi, da ugotovimo povzročitelja. Le zakaj bi zgubljali čas? Se prav posebno važno je, če poveste tudi za druge primere črevesnih obolenj iz svoje okolice, da bo lažje ugotoviti vzrok obolenja. Potrebno je, da do zdravnikovega prihoda blato in izbruhano snov shranite, pa tudi ostanke živil, za katere sumite, da so povzročili obolenje.

To je le nekaj napotkov, ki naj vas opomnijo, kako naj bi poskrbeli za svoje zdravje. Prav gotovo se boste spomnili še več koristnih nasvetov, ki jih niste našli v tem kratkem navodilu.

Ne samo, da se sami držite teh navodil, širite jih, opozarjajte nanje tudi svoje domače in vse, ki jih srečujete.

Preprečevanje črevesnih obolenj je naloga slehernega izmed nas.

Dr. Ana Kraker

ŠPORT IN KULTURA

KOŠARKA

Zmaga nad Mariborom 66

V petek zvečer je bila na Jesenicah prvenstvena košarkarska tekma. Jeseničani so se pomerili z resnim kandidatom za prvo mesto — Mariborom 66, in ga premagali s 66:56 (30:32). Pred 500 gledalci sta srečanje dobro vodila J. Kavčič in Bolka iz Ljubljane.

JESENICE: Sodja 16, Senčar 18, Jeraj 9, Koren 10 in Vauhnik 13.

MARIBOR 66: Ogrizek 12, Rostohar 19, Globočnik 14, Bergač 4, Košak 5 in Brumen 2.

Zanimanje za to srečanje je bilo zelo veliko. Na igri-

šču se je to pot zbralo rekordno število gledalcev, ki so športno bodrili domačine. Srečanje je bilo značilno prvenstveno. Začetek je bil precej nervozen. Najprej so zadeli koš gostje, ki so imeli v prvem polčasu rahlo premoč in ga tudi odločili v svojo korist z 32:30. Jeseničani so igrali lepo, toda žoga ni in ni hotela v koš. Podobno je bilo v prvem delu drugega polčasa. Gostje so vodili vse do 12. minute, ko so domačini z nekaj točnimi zadetki prevzeli vodstvo in ga obdržali do konca srečanja. Pri Jeseničanih se je zopet iz-

kazala prva petorka v postavi Sodja, Senčar, Jeraj, Koren in Vauhnik.

Jeseničani še vedno vodijo na prvenstveni lestvici. Toda pred njimi je težka naloga. Kar trikrat morajo v goste v Ljubljano. Prihodnjo soboto se bodo pomerili z Ljubljano, ki je trenutno osma.

Jesenice : Ježica 54 : 45

Jeseničanke so gostovale na Ježici. V prvenstveni košarkarski tekmi so premagale ekipo Ježice s 54:45 (28:30). Srečanje sta vodila Zule iz Ljubljane in Hafner iz Škofje Loke.

JESENICE: Pavlič 18, Bertonec 14, Moré 8, Vudrič 8, Mušič 6.

JEŽICA: Kovič 4, Bogunič 15, V. Oven 7, Podrekar 6, Plevnik 6 in M. Oven 7.

Jeseničanke so po krajši krizi v prvem delu igre zaigrale lepo in z nekaj zaporednimi zadetki odločile srečanje v svojo korist. Se vedno se jim pozna pomlajenost in nekaj grobih napak starejših igralok. To velja predvsem za Pavličovo, ki bi morala biti vodja prve petorke. Zaradi napak so zadnje čase izgubile že marsikatero srečanje. V soboto so Jeseničanke proste.

Zirovnica : Triglav 1 : 3

V šestem kolu II. slovenske lige — zahodna skupina sta se v borbi za točke srečali vodeči ekipe.

Domači so nastopili oslavljeni brez treh boljših igralcev dr. Azmana, Vengarja in Kokalja. Rezervni igralci pa imajo premalo tehničnega znanja in rutine, čeprav niso igrali slabo in jih niso mogli uspešno nadomestiti.

Zmaga gostov je zaslužena. Vseeno pa Triglav ni tako gladko zmagal, kakor je kazal začetek igre. Pri stanju 0:2 so domači v tretjem setu znižali rezultat na 1:2, četrti set pa je pripadel gostom, ki so tako tekmo odločili v svojo korist z 1:3.

Sodnik Bajt z Jesenic je bil objektivni.

Matevž Klemenc

Streliško tekmovanje rezervnih oficirjev in podoficirjev

V dneh od 21. do 23. maja je krajevna organizacija ZROP Javornik — Koroška Bela organizirala družinsko streliško tekmovanje. S tekmovanjem so počastili dan mladosti. Tekmovanje so organizirali tudi z namenom, da bi poživili delo v krajevni organizaciji ZROP. Zato so omogočili udeležbo na tekmovanju vsem podoficirjem in oficirjem. Kljub temu pa se je tekmovanju udeležilo malo članov te organizacije in je bilo precej članov upra-

vičeno odsotnih. Tekmovalo je 12 rezervnih oficirjev in 31 rezervnih podoficirjev.

REZULTATI:

Rezervni podoficirji: 1. Martin Žvab — 149 krogov od 200 možnih, 2. Karel Pureber 147 krogov, 3. Marjan Langus 142 krogov.

Rezervni oficirji: 1. Janez Gregori — 145 krogov od 200 možnih, 2. Alojz Avguštin 123 krogov, 3. Janez Kambič 119 krogov.

Karel Pureber

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

11. in 12. junija francoski CS barvni film OBRACUN V BANGKOKU, ob 17. in 19. uri
13. junija jugoslovanski film DESANT NA DRVAR, ob 17. in 19. uri.

14. in 15. junija švedski film DEVISKI VRELEC, ob 16. junija ameriški barvni CS film UPOR NA LADJI BOUNTY, ob 18. in 20. uri.

17. junija madžarski film MILIJON IN POL, ob 17. in 19. uri.

18. junija ameriški barvni CS film FLANDRIJSKI PES, ob 17. in 19. uri.

Kino »PLAVŽ«

11. in 12. junija švedski film DEVISKI VRELEC, ob 18. in 20. uri.

13. in 14. junija francoski barvni CS film OBRACUN V BANGKOKU, ob 18. in 20. uri.

15. junija ameriški barvni CS film UPOR NA LADJI BOUNTY, ob 18. in 20. uri.

16. in 17. junija japonski CS film HARIKIRI, ob 18. in 20. uri.

18. junija angleški film SLUZABNIK, ob 18. in 20. uri.

Kino ZIROVNICA

11. junija ameriški barvni film TOM JONES.

12. junija ameriški film OKUS PO MEDU.

15. junija francoski barvni CS film OBRACUN V BANGKOKU.

18. junija švedski film DEVISKI VRELEC.

Kino DOVJE

11. junija ameriški film OKUS PO MEDU.

12. junija ameriški barvni film TOM JONES.

16. junija francoski barvni CS film OBRACUN V BANGKOKU.

18. junija japonski CS film HARIKIRI.

Kino KOROŠKA BELA

11. junija japonski CS film HARIKIRI.

12. junija angleški barvni CS film STROGO ZAUPNO IPCRES.

13. junija švedski film DEVISKI VRELEC.

18. junija madžarski film MILIJON IN POL.

Kino KRANJSKA GORA

11. junija angleški barvni CS film STROGO ZAUPNO IPCRES.

12. junija japonski CS film HARIKIRI.

16. junija švedski film DEVISKI VRELEC.

17. in 18. junija francoski barvni CS film OBRACUN V BANGKOKU.

Balinarji gorenjski prvaki

V nedeljo dopoldan je bilo na balinišču v Radovljici zaključeno tekmovanje za naslov ekipnega prvaka Gorenjske v balinanju. Kot preteklo nedeljo, tako so se tudi v Radovljici zbrala štiri moštva in sicer z Jesenic, Kranja, Radovljice in Hrušice. Največ uspeha so imeli Jeseničani, ki so tudi zmagali. Tekmovali so: Pulec, Vudrič, De-

lač, Vidmajer in Dornik. Tako so si v dveh kolih priborili največ možnih točk. Na drugem mestu je ekipa Borca iz Kranja pred Radovljico. Razočarala pa je ekipa Hrušice, ki ni osvojila nobene točke.

REZULTATI: 1. Jesenice 6 točk, 2. Kranj 4 točke, 3. Radovljica 2 točki, 4. Hrušica 0 točk.

ZAHVALA

Ob težki in mnogo prerani izgubi drage žene, mame in stare mame

AMALIJE ZIDAR

se iskreno zahvaljujem dr. Tancarju, primariju dr. Brandstetterju, dr. Andolšku in osebju jeseniške bolnišnice za skrb, nego in lajšanje trpljenja.

Iskreno zahvalo smo dolžni komornemu zboru jeseniške »Sroboode« za žalostinke.

Prisrčna hvala družini Rožičevi in sosedu Žvabu za nesebično pomoč v dneh težke izgube in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, sočustvovali z nami in izrekli sožalje.

Prisrčna hvala darovalcem cvetja in vencev, lastnikom avtomobilov za dragoceno uslugo in vsem, ki so počastili spomin pokojnice in jo v tako velikem številu spremlili na njeni zadnji poti.

Žalufoč mož, sin in hčerke z družinami

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru obrata plavž se zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času moje bolezni.

Karol Knaus
kamnolom

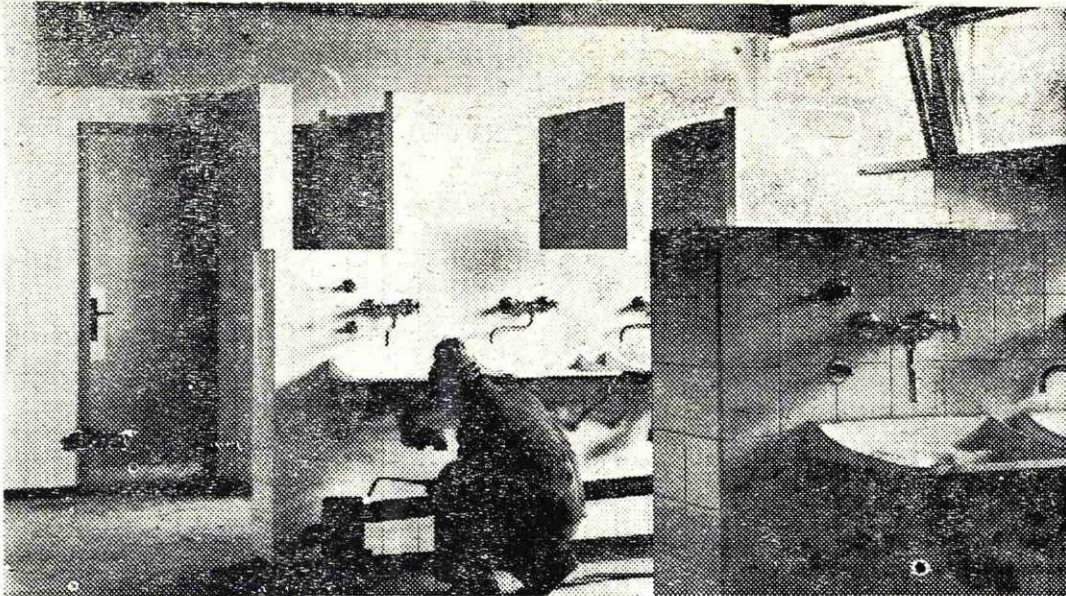
ZELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Zelezarja, Zelezarja Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

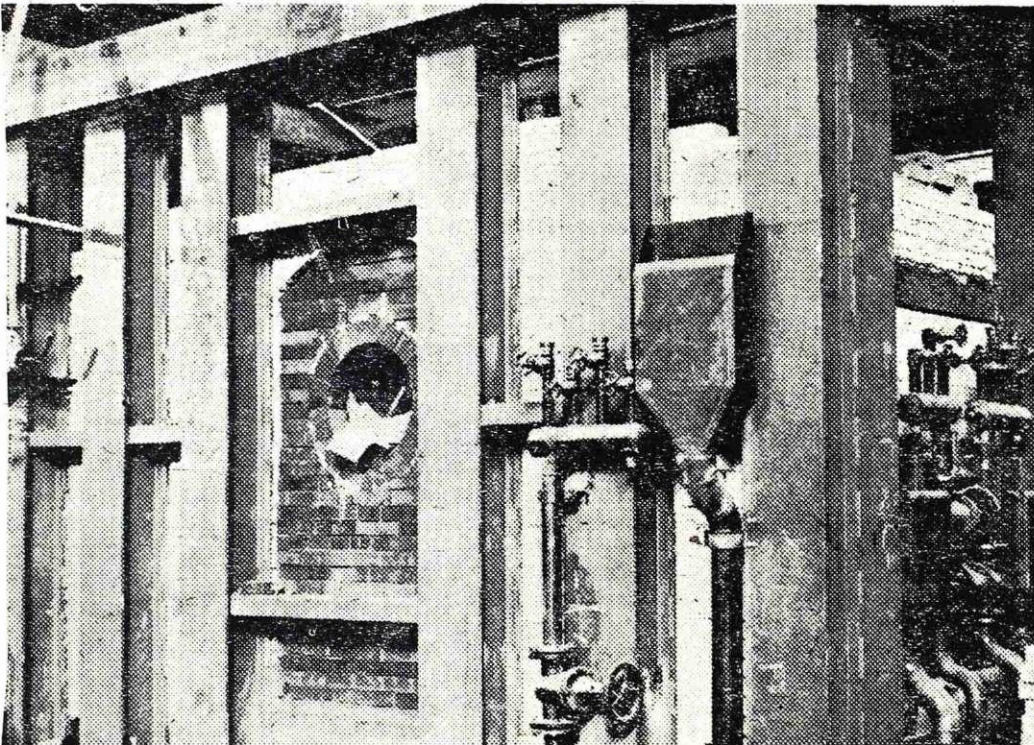
Železarski globus

JAPONSKA — V letu 1965 so dosegli japonski plavži povprečno porabo koksa 506 kg na tono proizvedenega grodlja, kar je za 2 kg manj kot v letu 1964. Vendar je 11 plavžev železarske družbe »Yawata Steel corp.« doseglo v oktobru preteklega leta rekordno povprečno porabo koksa v višini 486 kg na tono grodlja.

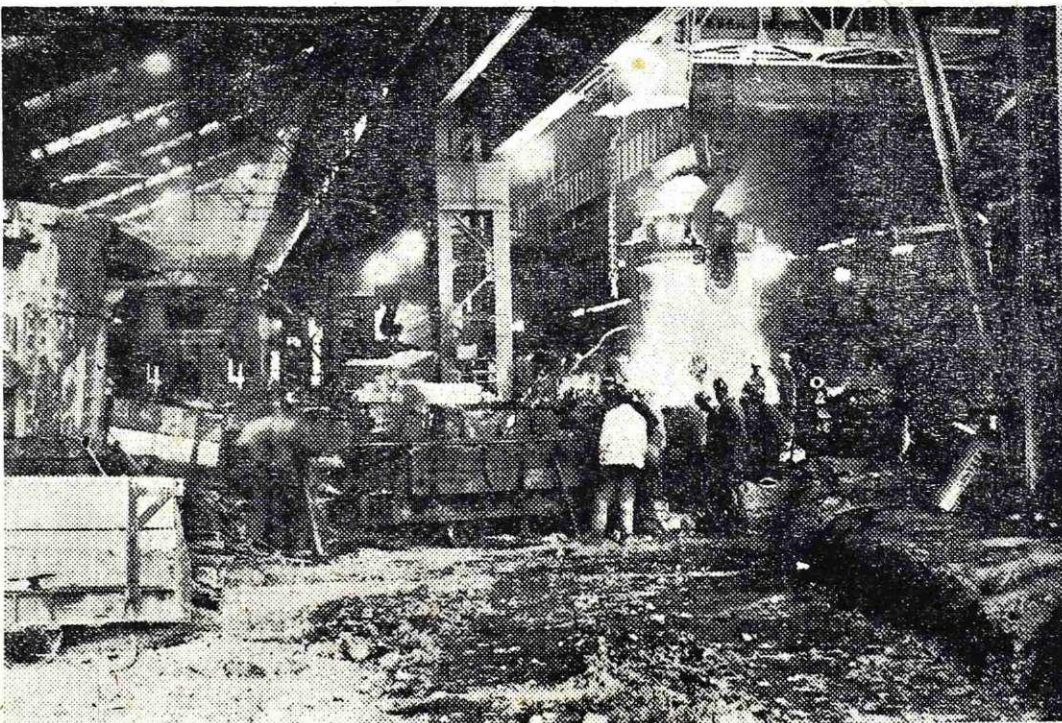
NOVICE IZ ŽELEZARNE V SLIKI IN BESEDI

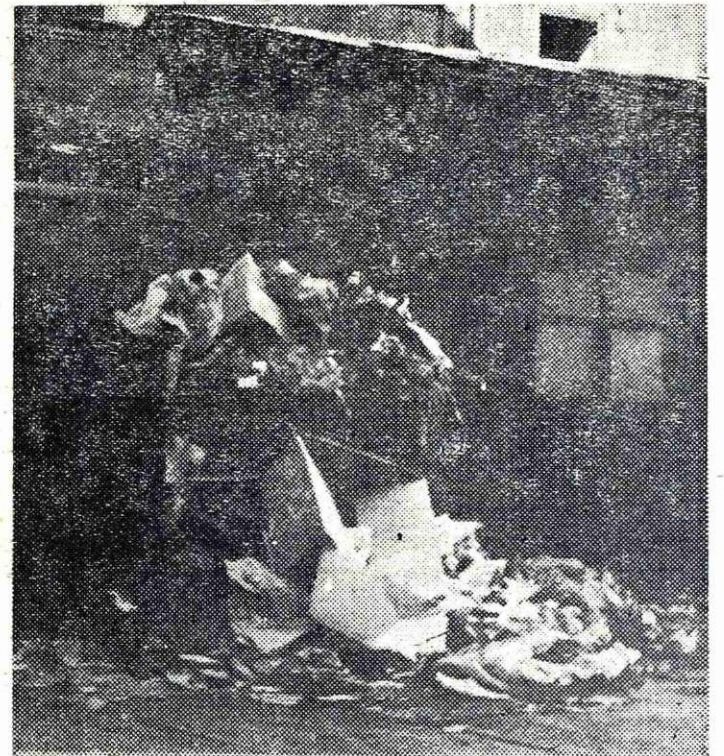
Higienski prostori v novi valjarni Bela

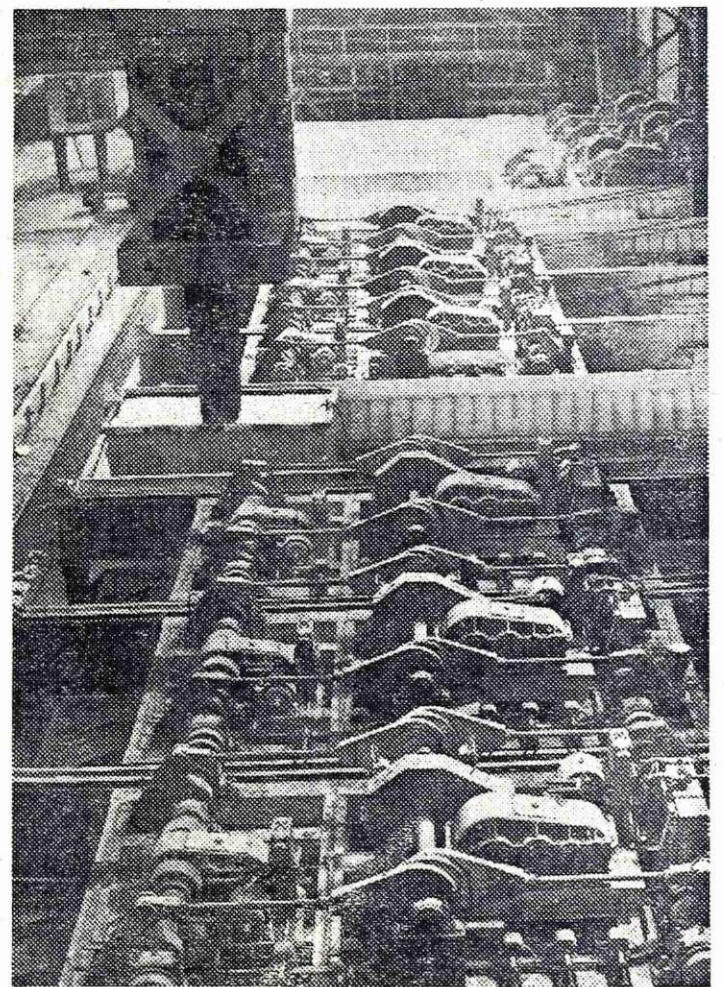
Sedma SM peč bo kmalu spet začela obratovati. (Več o obnovi te peči bomo v posebnem članku objavili prihodnjič.)

V livni jami martinarne so začeli postavljati normalni tir, da bi lahko prešli na vlivanje jeklenih blokov na vozovih

Smetišče poleg instrumentne delavnice v HVŽ — menda je vsak drug komentar odveč

Globinske peči bluming valjarne, to pot iz drugačne perspektive

Pri prečkanju cestišča, čeprav je označen prehod za pešce, je potrebna previdnost. Nikakor si pešci ne smejo lastiti prehodov ter se po njih sprehajati s prepričanjem, da mora voznik motornega vozila ustaviti, ker se lahko zgodi, da ne bo mogel več ustaviti.

Se posebno nevarno je prečkanje ceste na neoznačenem cestišču. Kakšne so lahko posledice takšnega prečkanja ceste, ponazarja prometna nesreča, ki se je zgodila poleg prehoda za pešce pred glavnim vratarjem v nedeljo, 5. junija. Pešec si je pred dežjem pokrtil glavo s papirjem, šel čez cesto, ne da bi se prepričal, ali je prosta in stopil prav pred osebnim avtomobil!